

EMIL VACHEK

T A J E M S T V Í
O B R A Z Á R N Y

DETEKTIVNÍ ROMÁN

SFINX

Boh. Janda, Praha

1928

A 452. V

VŠECHNA PRÁVA VYHRAŽENA AUTOROV

KAPITOLA PRVNÍ,

*ve které novinář Arne Maurin zahlédne záda člověka
a ve které vymění některé myšlenky s advokátem Radou
o hlasech sympatických a nesympatických.*

V jedné deštivé a studené noci na počátku dubna přihnal se poslední noční vůz elektrické dráhy na nároží tichého malostranského náměstíčka. Uprostřed prostřanství byla stanice. Asi osmatřicetiletý muž, který stál unaveně na zadní plošině motorového vozu, dal znamení řidiči a na stanici vystoupil. Cítil se velmi vysílen a le měl strach, že by neusnul, kdyby se trochu neosvěžil procházkou. Leč po několika krocích dospěl k mínění, že zápas s deštěm a větrem by byl ještě nepříjemnější než zápas s nespavostí. Zároveň si pomyslel, že by mohl počkat několik minut, až by se počasí zlepšilo, v kavárniče, stojící proti velkému paláci. V kavárniče ještě svítily a její název, „Kavárna Impresario“, byl osvětlen několika různobarevnými žárovkami, stejně jako nápis „otevřeno po celou noc“. Unavený muž vstoupil bez váhání, těše se na pobavení mezi nočními ptáky, kteří takové lokály rádi vyhledávají.

Ale našel k svému překvapení kavárnu téměř prázdnou. Jen v jednom koutě seděl jakýsi host ve schoulené posici; psal a bylo z něho viděti pouze záda. V sousedním boxu seděl muž asi čtyřicetiletý, hladce a pečlivě vyholených, modrých, ale zchytralých a studených očí,

velmi elegantního zjevu a nepřístupného výrazu na inteligentní tváři. Tento muž se díval upřeně do zelené německé sklínky na víno, kterou držel v jedné ruce. V prstech druhé ruky držel doutník, ze kterého melancholicky pokuřoval jako člověk, který odpočívá po těžké práci, jež ho tak nervově podráždila, že se bojí jít na kutě ze strachu před bezesnou nocí. V kavárně hořely žárovky jen nad oběma obsazenými boxy, zatím co v koutech panovalo vlídné a tiché přítomí. U starého odřeného bufetu, s hlavou opřenou o rukáv fraku, sladce dřímal jediný číšník. Tento nebožák procitl při hluku, který přichází způsobil svým vstupem, vzpamatoval se a podíval se vyčítavě na hodiny, které ukazovaly půl druhé. Pak jeho pohled spočinul na přichozím s nelibostí, s onou nepopsatelnou mravní vyvýšeností, kterou mají někteří číšníci pro flamendry všeho druhu, i když je obsluhují s úsměvem na rtech a s devotností v chování. Píšící schoulený muž se ani neohlédl a psal dále. Melancholický kuřák přerušil své pozorování německé skenky a podíval se na přichozího. A pak řekl: — Ale, milý Arne, musím se s vámi opravdu setkat na každém svém pokusu o flám! ...

— Pro boha, zvolal přichozí, co děláte, vy, vzorně spořádaný člověče, tak pozdě venku!

— Co chcete, staroušku, jsem starý mládenec, a staří mládenci patří do kavárny jako vězňové do kriminálu. Mohu se zeptat oplátkou, je-li to vaše obvyklá hodina?

— Bezmála, přisvědčil přichozí s povzdechem: Nejsm-li nemocen, nedostanu se nikdy do postele před druhou nebo třetí hodinou.

— To jsou krásné hodiny, hodiny geniů, odpověděl doktor. Patříte k sobě jako naopak já se svým zvykem bezvýznamného člověka, choditi do postele před jede-
náctou.

— Genialita se jeví zdravému člověku jako jistý druh neštěstí, jako jakési šílenství, trpěné jen proto, že je neškodné. Říkati někomu: „Genie“, je rozkošný vynález beztravného urážení. Podle Schoppenhauera je jedním ze znaků geniových naivita. Vidíte-li před sebou člověka, který je naivní, ale přece do jisté míry také inteligentní, netroufáte si mu říci „hlupáku“ a řeknete mu „ó genie!“ Ale odpouštím vám to, doktore. Nicméně neměl byste nikdy říkati o novináři, že je geniální.

— Myslíte snad, že opravdu nemůže být geniální?

— Nemůže. Novinářství je jen ogranisovaný druh klepu. Tento klep prováděl se dříve s jistým uměním. Ale s tím je konec. Nyní je to jen zaměstnání čím dále trapnější a bezdušejší.

— Oho, zvolal doktor, upíraje na přichozího oči, v kterých výsměch byl mírněn jen onou sympatií, kterou vždy k sobě pocítují lidé, besedující spolu pozdě v noci, — vy rozhodně nejste průměr, o kterém to snad platí. Váš H l a s a t e l, Maurine, je časopis právem slavný a jedinečný, a to jen, myslím, vašim přičiněním... Doktor se odmlčel a pak, usmívaje se rozkošnický, vypustil nejjedovatější střelu: Není nejlepším, nejobektivnějším důkazem jeho ceny, že je krajně neoblíben v širokých vrstvách a to — což je pozoruhodno — u obou pohlaví. Ve vrstvách, milujících jen laciný novinářský salát a se svatou a instinktivně správnou záští nenávidějících vše, co ční nad průměr?

Zdalo se, že člověka, píšícího v sousedním boxu, hlasitý hovor vyrušil a naplnil nelibostí. Bylo slyšet jak šramotí a posléze pronikavě zavolal: Číšníku, přineste mi čtvrtku vína!

— K čertu, řekl Maurin s nechutí doktorovi, — jaký nepříjemný hlas!

— Jsem jen tupý, průměrný advokát, odpověděl doktor Rada, musím se vám přiznat, že je mi tento hlas

právě tak lhostejný jako všechny ostatní — kromě vašeho.

— To pášete chybu. Zkušeností dospěl jsem k tomu, že lidský hlas je pro mne jedinou spolehlivou cestou, po které se mohu lidem dostat pod kůži. Všechny ostatní uznávané rozpoznávací pomůcky jsou proti tomu nicotné. Na příklad oko! Jak krásné, mírné, lahodné a andělské jsou oči žen! A jak je velice málo mírných, lahodných a andělských tvorů mezi ženami!

— Je mnoho takových žen, zahučel doktor Rada; jsou to ony, jež jsme nepoznali. Obrátme list. Jeden spisovatel tvrdí, že hádá na vnitřní hodnotu lidí dle toho jak se obouvají. Proč by to měla být horší pomůcka než vaše?

— Blíží se doba, namítl Maurin, kdy všichni lidé se budou obouvat stejným způsobem. Ale lidský hlas nikdy, myslím, nepodlehne standardisaci. Oči mužovy lhou někdy, ale jeho hlas nelže nikdy. Oči ženy lhou vždy, ale její hlas lže jen někdy. Oči dítěte jsou nepopsaný list, ale hlas dítěte projevuje charakter už tehdy, kdy dítě počne po prvé křičet.

— Jste tvrdohlavý jako vědec, milý Arne, řekl s povzdechem advokát, ale navalím vám do cesty nemalý balvan profesionální váhy: Co herci, politikové a kněží, tento druh lidí, kteří dovedou pěstovati svůj hlas jako nástroj, kteří dovedou tlumočiti každou vášně a každý cit, přesvědčení a mysticismus, ač nemají zpravidla ani toho ani onoho?

— To je minorita, namítl Maurin: ostatní se nepočítají.

— Ach ano, zapomněl jsem na otcovské generaiy před šikem a na mládence slibující manželství.

— Měl jsem na mysli advokáty před porotou.

Advokát se zasmál: Ti jsou opravdu povedení. Ale co chcete: Obecenstvo to má rádo, a porota je jen vylo-

sované obecenstvo. Ostatně to poráží vaši teorii: Advokát je zcela obyčejný člověk, bez fonetického talentu. Za dané okolnosti každý člověk dovede sehrát komedii s lidmi pomocí svého hlasu.

— Ach ne, není to přece každý člověk. Jsou to jen jisté profesionální skupiny. A právě to, co činí, drahý Egone, tato minorita se svými hlasy, kejkle a sentimentální hokuspokusy, mystické makléřství a radikální jazz na řečnické tribuně, prokazuje mou teorii. Prostý civilní člověk jednoduše není schopen, aby obsáhl takovou stupnici a vyvolal tolik modulací. Konec konců, takový hlas vystrkuje před sebou výstražnou lucernu: Pozor, zde roh všehojnosti! Ale rohy všehojnosti bohužel neexistují.

— Výborně, řekl advokát, který se nyní dobře bavil; a jaký vryp zanechal ve vaší duši hlas našeho souseda?

— Neváhám říci, pravil Maurin, nenamáhaje se příliš, aby mluvil tiše, že je to hlas člověka zlého. Ano, velmi, velmi podezřelého.

— To je vše? zvolal zklamaně doktor, — ale vždyť přece všichni lidé bez výjimky jsou podezřelí a jen zcela malá část mezi nimi není zlá. Nevíte nic podrobnějšího o tom, jakým asi způsobem mohla by se projevovati zlá duše toho člověka?

— Pravím vám, odpověděl Maurin, že bych si dal na něho velmi dobrý pozor, kdybych se měl s ním stýkat. Usuzoval bych na podvod.

Ale nyní jejich soused měl již dost těch neomalených nestydatostí a zakašlal tak výhrůžně, že Maurin se odmíchl.

— Mlčení je souhlas, zašeptal.

— Ale kašláni je najisto jen asi poloviční souhlas, namítl advokát.

Novinář se napil topasového vína: Ostatně, hlavní věřitel mého listu, můj tiskař pan Belfort, má právě

takový hlas, řekl zadumčivě. Na neštěstí se nespokojuje jen kašláním.

— Bručí?

— Kdyby bručel! Buráci! ... Vedle toho má zatracený zvyk vstávat velmi záhy a prohlížeti ještě před snídaní účty. A protože já nechodím spát před třetí, nemůžeme se nikdy dohodnouti, když mne upozorňuje v šest nebo v sedm hodin ráno, že náš dluh u něho se již blíží milionu.

— Tiskaři jsou dojistá zlí lidé, souhlasil advokát. Ale co kdybyste si vzal do hlavy, že mu dáte knock-out?

— Staroušku, dělal bych to rád dvakrát denně, kdybych jen mohl. Ale musil bych mít na rukou místo kožených rukavic zlaté pytlíky, a těch nemám.

— Ach, Arne, při vašem zaměstnání není nic smutnějšího, než vydělati hromadu peněz. Podnikatelé novin připadají mi jako sadaři, kteří jen zatřesou stromem a už mají spoustu všeho. Ale vy přenecháváte jiným, aby očesávali obecnstvo, což pochopitelně plní zufiřovostí pana Belforta. Jste beze sporu znamenitý novinář, ale pan Belfort se domnívá, že jste packal. Je to konec konců od něho hezké, že místo co by bral od vás splátky, spokojuje se tím, že vám bere trochu vašeho spánku.

— Dávám obecnstvu dobré zboží, namítal Maurin; nemohu za to, že je obecnstvo nechce.

— Obecnstvo, řekl Rada, je problém, který by mělo novinář studovat. Ale vy se domníváte, že by mělo obecnstvo studovat vás. To je základní omyl a pan Belfort je v jistém právu, je-li rozhněván proto, že by právě on měl platit za vás vaše omyly. Nemáme žádnou spolehlivou stupnici pro to, co je dobré a co je špatné. Jsou nějaké systémy, zajisté, kterým vzdáváme oficiálně velkou úctu, ale proti nim stojí velmi sebevědomé a velmi konservativní pudy, které podivuhodně ovládají

ve stejné míře onoho příslovečného dobrého člověka z doškové chaty i velkého bankéře v mrakodrapu. Neříkám, že bych tím byl osobně nadšen, ale jsem tomu aspoň povinován vděčností; jinak bych byl bez zaměstnání. Dvě třetiny krásných zaměstnání lidské společnosti jsou ostatně opřeny o tento fakt. Kdo se tomu vzepře, je rebel a je s ním nakládáno podle toho. Jednoho pošlou na kříž, druhého do kriminálu a vás by poslali do vězení pro dlužníky, kdyby existovalo v naší zemi. Myslím, že byste měl překvapit pana Belforta tím, že byste studoval věc s jeho hlediska. Myslím, že byste tím měl rozhodně hnout, už v zájmu dobrého žurnalismu, který byste mohl pěstovat daleko spíše, kdybyste učinil obecnstvu jisté ústupky, než kdybyste byl nucen zavřít svou redakci.

— Ne, nikdy, zvolal Maurin, noviny mají vychovávat obecnstvo a ne obecnstvo novináře.

— Obávám se, že se důkladně mýlíte, milý Arne. Mám za to, že moderní noviny jsou právě tak podnik, jehož cílem je vydělávat peníze, jako vše ostatní. Právě osud, jaký je připravován takovým jako vy, kteří se na to dívají jinak, potvrzuje má slova. Měl byste své noviny opravdu trochu nalíčit, vystrčit barevnou lucernu a spustit vřískavý orchestr. Proč byste právě v y měl spasit lidstvo? Měl byste také pěstovat sensace, už proto, aby vás pan Belfort nechal dospat. Co chcete, můj milý, člověk je tvor zlomyslný a proto čte rád o neštěstí, které postihlo toho druhého. Kromě toho skoro každý člověk má organickou potřebu býti drážděn. Vy se domníváte, že jste splnil svůj úkol, rozebrav vědecky politickou situaci. Ale nic nezajímá lidi méně než politická situace od té doby, co byl lid osvobozen. Proto je naprosto správné, pěstuje-li se politika jako jistý druh sensačního sportu a to jen v řídkých obdobích, jako je tomu ve Spojených Státech,

protože vnitřní přitažlivost voleb je jen tehdy větší než vnitřní přitažlivost sportu, jsou-li podnikány pokud možno nejméně často. Anebo volí-li se ve všech pokoleních stejně, jako to dělají v Anglii, což ostatně ušetří lidem spoustu času. V zemích méně pokročilých, kde je o politiku přirozeně ještě méně zájmu, rozřešil se problém přitažlivosti politického boje tím způsobem, že se politika pěstuje jako jeden z nečetných zákonem trpěných hromadných zápasů, při nichž se zakazují jen zbraně méně nebezpečné, jako na př. revolyvery, zatím co zbraně opravdu nebezpečné, jako hanění, nactiutrhání a denunciacce mají volné pole. Proto je to jen korektor, který čte váš vážný článek o politice a důvod, který jej k tomu vede jest, že je za to placen.

— Nikdy bych nedokázal, řekl Maurin, abych napsal o svém politickém odpůrci, že je trojnásobný a bezečtný hlupák.

— To je škoda, Arne, neboť opravdu skoro každý člověk je hlupák. Aspoň to tedy zkuste s ostatními sensacemi.

— Není takových sensací, které by stály za pozornost, namítl Maurin. Jsou jen zločiny úžasně tupé, všední epizody a opakující se nedopatření.

— Snad, ale obecnost má radost, jsou-li páčány aspoň takové v podstatě všední věci. Ostatně mám za to, že se přece jen tu a tam odehrávají dramata, která přece jen nejsou tak mechanická a všední, jak se domníváte. Je pozoruhodné, jak se člověk chýlí ku skepsi, končí-li se probitá noc. Na štěstí mám v čerstvé vzpomínce jeden z těch případů, které jsou aspoň do jisté míry výjimečné a které vrhají ostrý pohled nejen do rodin, které jsou základem lidské společnosti, ale i do bouření vášní, které bezpochyby udržuje náš život, právě tak jako světy existují jen tak dlouho, pokud prožívají svá tvůrčí dramata. Chtěl bych vám vypra-

12

vovat ten příběh, ačli ovšem nedáte přednost tomu jíti spat, neboť, nemýlím-li se, přestalo právě pršet.

— Vypravujte, prosil novinář, toto slabé vipavské víno je velmi dobré; budu mít aspoň dobré víno, bude-li váš příběh špatný.

— Ne, zvolal advokát, ručím za ten příběh a povím vám jej. Samozřejmě za dvou předpokladů: Že změní jména zúčastněných a že nechováte tajný úmysl s mým vypravováním, abyste mne přesvědčil, že se ani váš list neuzavírá sensacím.

— Ale kde!

— Tím lépe; neboť můj příběh, kdybyste jej otiskl, znamenal by pěknou splátku na váš dluh u pana Belforta.

KAPITOLA DRUHÁ,

ve které advokát Egon Rada vypravuje o úpadku jisté rodiny a o podivuhodném erotickém kouzlu nejchladnější pražské ženy, a v níž je představována slečna Malvína.

Není příliš vzdálen palác, ve kterém se již několik let odehrává drama, které vám chci popsat, začal advokát. — Vlastně vděčím jen tomu dramatu za potěšení, které mi způsobila beseda s vámi; mám ohyzdný zvyk chodit spát v jedenáct. Ale právě dnes nechtělo se mi do postele, protože jsem poněkud rozčilen, jednáním, které jsem vedl a které s tím dramatem souvisí. Zastupuji finanční zájmy, kterých se dotýká vše, co se odehrává v onom paláci, a jako jejich jednatel mohl jsem nahlédnouti dosti hluboko do té věci: myslím dokonce, že jsem poznal i nejskrytější síly, které se uplatňují v té tragedii. Můj bože, k advokacii jdou vždy lidé poněkud chladní, poněkud skeptičtí. A advokacie není jen dresura rozumu a chytrosti, ale je také zaměstnání, které dovolí přesný pohled do oněch hlubin, kde se najde člověk bez obleku právě tak, jak jej stvořil bůh. Nebyl-li někdo skeptikem, stává se jím. Je velmi mnoho špatných lidí; je jich tak mnoho, že to nesmíme připustit, protože oni by pak použili svého práva majority a obrátili by na ruby náš morální systém, který chrání společnost před rozpadnutím. Chci tímto úvodem říci, že jsem v oné rodině našel dokonalý exemplář těchto

nebezpečných lidí, pro který se odvažují předložit tento případ vaší zmlsané výběračnosti. A pak je tu zajímavé rodinné prostředí, zajímavý sociální vývoj, dost věcí, abych mohl soudit, že je to případ kromobyčejný.

— Dobrá, bručel Maurin, proč ne?

— V onom paláci bydlí rodina, jejíž jméno má podnes v pražské společnosti nejlepší zvuk.

— Každá dobrá společnost je jen stylisované vzájemné ručení za nestylisované špatnosti.

— Je to rodina velmi stará a velmi bohatá na naše poměry, pokračoval advokát. Měla statky, hutě, továrny, palác v Praze a zámek na venkově, nájemné domy, nesoucí svých sedm ze sta. Jeden z předků trpěl také uměleckými sklony a založil obrazárnu, nevelkou, pouze třicet pět čísel, ale vybranou.

— Třicet pět čísel! přerušil jej Maurin, usmívaje se.

— Ale taková je v Čechách jen jediná, obrazárna Kanova, jehož palác je opravdu nablízku, neboť sedíme právě proti němu.

— Zapomněl jsem, pravil Rada, že jste také věhlasný znalec malířství. Ale rodina, o které vám chci vyprávět, jmenuje se pro nás prostě rodina Takatak. Její hlavě, panu Takatak je právě pětadesát let. A paní Takatak je dvacet šest let.

— Bože, má tedy milence, zívá Maurin.

— Podivuhodné: nemá vůbec milence.

— Je tedy ohyzdná!

— Naopak, je to jedna z nejkrásnějších žen v Praze. A je nejen hezká, je i pikantní.

— Proč si tedy brala pana Takatak, když jej nechce klamat?

— Pro jeho bohatství, samozřejmě.

— Ach! A toto bohatství utratila?

— Dokonale! Abyste pochopil její výkon: Toto bo-

hatství bylo odhadováno přibližně na padesát milionů. A jí stačilo šest let, aby to uvedla v niveč. Bylo to osm nebo devět generací, které to vytvářely a trvalo to přibližně půl druhého století. Ale ona v šesti letech pohltila vše. Pohltila statky až na jediný, který dal její manžel v své řídké světlé chvíli připsati své jediné dceři Malvíně. Pohltila sklárny, které pracují pro Indii, i továrny, které pracují pro Orient. Potom pohltila palác a všechny nájemné domy a pohltila vlastně i obrazárnu, neboť ta patří panu Takatak dnes jen podle jména; ve skutečnosti patří mým klientům. Vyssála všechny bankovní účty rodiny, téměř všechny rodinné skvosty, celkem asi čtyřicet pět milionů. Zbytek je sekvestrován a tvoří jediný příjem této rodiny.

— Pane bože, zvolal Maurin, v čem mohla utratit takovou obrovskou hromadu peněz? Rekl bych, že by to bylo možné jen v novinářském podniku.

— Je to ještě bezpečnější a rychlejší v ruete. řekl advokát. Prohrála to ve všech hernách Evropy.

— Ach, zvolal Maurin, proto neměla času na milence.

— Mýlíte se, Arne, prostě neměla pro ně pochopení. Tato žena je studená jako kámen. Je to zajímavý přírodní paradox. Když ji pan Takatak objevil, byla to statistka v předměstské revui, první, která měla u nás odvahu ukazovat své tělo nahé. Muži po ní šleli, neboť, představte si, vyhlíží velmi vášnivě jako mnohé blondýny. Má utkvělý, těžký pohled, který předstírá vášně, velké a stále vlhké oko, tak zvané milostné oko. Ale to je lež: Zdá se, že ta žena neví, co je to láska, ba ani co je milostná vášně. Má silné, poněkud hrubé a smyslné rty, překrásné, pravidelné tělo, úplně svěží, s čarokrásnou pletí čistých blondýnek. Také jsem ji viděl tehdy, kdy ji bylo ještě možno vídati tak, jak ji milý bůh stvořil. Zdálo se mi, že je nabita smyslností jako

leydenská láhev elektřinou. Ve skutečnosti je však dokonale chladná a vášně se jí hnuší.

— Je tedy chytrá! zvolal Maurin.

— Staroušku, smál se advokát, není ani chytrá. Mohamed řekl, že nejprohnanější filosof je Číňan, nejchytřejší zvíře je liška, nejmazanější pták je kavka, nejdrbanější člověk je lazebník a nade všemi nejchytřejší tvor mezi stvořeními je žena. Ale tato žena není opravdu chytrá. Je pro ni poklonou, řeknu-li, že je naivní. Je jednoduchá, brutálně jednoduchá. Jsme-li mezi sebou, řekněme: Je hloupá. Ano, opravdu. Nemohu za to: Ale stvořitel jí upřel vše, čím obdařuje lidi; snad proto, že jí dal více krásy, než dává vyvoleným mezi ženami. Představte si nějakou dcerku pradleny, která přiváděla svého nenáviděného učitele do zoufalství. Věřím dokonale, že opravdu si nevěděla rady se svou výživou a že jen proto se šla ukazovat nahá. Buďte jist, že ji všude propustili jako neschopnou a že teprve v onom podniku, kde se svlékla před obecnstvem a dostala za to několik korun, se stala užitečnou. Kdyby jí nebyl vkročil do cesty náš pan Takatak, bylo by se to milé děvče jednoho dne vdalo za snesitelného, jí přiměřeného člověka, bylo by mlsalo bonbony a bylo by si myslelo, že je šťastno. Ale bylo souzeno, aby její karty byly rozdány k větší hře: Objevil se pan Takatak se svou stařeckou vášní a se svými miliony.

— Pan Takatak byl prostopášník?

— Dříve. Ale oženil se, a jeho žena odnaučila jej v dlouhém manželství všem jeho neřestem a naučila jej šetrnosti, která prý přecházela ve skrblictví. Zřejmě se tato vnucená spořádanost přičila jeho vnitřnímu založení; když na konec války jeho žena zemřela na španělskou chřipku, potlačované vášně vyrazily tím mocněji, oč déle byly drženy na úzdě. A pan Takatak jde jednou do divadla podívat se na nahou krasavici a

patrně mu ani nenapadne, že jde dovršit osud svůj a své rodiny. Vidí ji a vzplane jako vyschlý došek. Posílá jí kytice, bonbony, laciné šperky a nakonec přiměje tu hloupou děvušku, které se točí hlava nad tím, že se jí koří jeden z největších boháčů Prahy, aby se stala jeho maitressou. Děvuška se přičiňuje ze všech sil, aby jej vykořistila a domnívá se, že má na to právo, neboť při její povaze působí jí hroznou svízel, měla-li býti milenkou tak starého člověka. Mlsala, dobře se strojila, hostila své kamarády a poznenáhlu naučila pana Takatata, že jeho skrblictví je ohyzdný zlovyk. Byl to hloupý poměr, ale pan Takatak hořel tím více, čím větší chlad u ní nacházel. Ale bylo by to bývalo asi přece jen záhy skončilo, kdyby se nebyl udál dramatický obrat.

— Právě včas, poznamenal Maurin, historie je dosti banální.

— To je u konce, řekl advokát, jen dobře poslouchejte. Jednoho dne je pořádán karneval divadelních umělců a pan Takatak je již tolik vycvikován, že poslechne rozkazu své velitelky a doprovází ji do tohoto karnevalu, ačkoliv tam byla také jeho dcera. Je čas, říci několik slov o tomto děvčeti. Je ve stejné míře inteligentní, jako je otcova maitressa všední a kromě toho je pekelně hrdá.

— Na peníze? Na rod?

— Snad také. Ale především na svou vnitřní cenu. Je jí dnes sice teprve dvacet let, ale zdá se, že to bude velká umělkyně. Je to malířka. Snad na ni působilo umělecké prostředí paláce, ta obrazárna, snad byl v ní vyprovokován talent při pohledu na smutné mě život rodičů. Maluje stále obratněji a někteří lidé, že některé její malby jsou dokonale vynikající.

— Nikdy jsem neslyšel o ní jako malířce. Nikdy

jsem nečetl jejího jména a neviděl jsem jediného jejího obrazu.

— Pochopitelně. Řekl jsem, že je neobvyčejně hrdá. Usmyslila si, že nesmí obtěžovat obecenstvo svými pokusy. Chce ukázati teprve takovou věc, se kterou bude spokojena. Ostatně její studium je velice pracné. Studuje pilně staré mistry, doma v obrazárně, v Mnichově, v Paříži. Říká se, že již dnes patří k nejlepším kopistkám. Viděl jsem v Komořanech — to je onen zámeček, který patřil jejímu otci a kde se ona skoro výlučně zdržuje — několik jejích kopií. Ujišťuji vás, že to jsou skvělé věci. Dozajista může mít za to, že stojí vysoko nad ženou, která neumí nic jiného, než se ukazovat nahá a než vyssávat pošetilého starce. A její otec měl nešťastnou myšlenku, že seznámí svou dceru se svou milenkou. Když k němu přišla jeho dcera během karnevalu, seděla u něho jeho milenka. Malvína ovšem věděla o otcových spádech, ale neznala té ženy. Na okamžik byla okouzlena její krásou a usmívala se na ni. Ale jakmile pan Takatak pronesl její jméno, naše kráska se uzavřela jako citlivá květina a obrátila se k herečce zády.

— To byl počátek rodinného dramatu. Nahá žena, ač dokonale hloupá a vulgární — anebo snad právě proto — pomyslila si, že se musí dostat této hrdopyšce na hřebínek. Jak? Nic nebylo snadnějšího. Stane-li se její macechou, bude to nejlepší lekce a pomsta, jakou si dovedla představit. A několik měsíců po té došlo k tomu skandálnímu sňatku.

— A Malvína? zeptal se Maurin.

— Odejela do ciziny. Přetrhala všechny vztahy k domovu, odstěhovala se z paláce a když se vrátila do vlasti, bydlila jen v Komořanech. A přijela-li do Prahy, ubytovala se v hotelu. Její soupeřka, nyní už paní Takataková, zuřila, neboť její pomsta se jí nezdařila. Na-

padlo jí, že snad Malvínu zkruší, podetne-li zdroje jejich příjmů. Ale zakročili advokáti a pan Takatak ucouvl před strachem z ošklivého procesu a vyrovnal se s dekou na ten způsob, že jí připsal komořanské panství a rozhodl, že smí užívat i záměčku tak dlouho, jak jí bude libo. Z toho vznikla první vážná roztržka mezi manžely. Nyní to byla paní Takataková, která utekla za hranice. To byla osudná věc, neboť při té příležitosti objevila v sobě, že přece jen je schopna nějakých vášní: bylo to cestování a hra. Cestování se jí nesmírně zalíbilo, samozřejmě cestování přepychové, ve spacích vozzech, v nejdražších hotelích, kde najímala celé apartementy, skvělé lázeňské toalety, vše, v čem možno utratit celé jmění, není-li obnovováno. A jmění pana Takataka nebylo již obnovováno, protože ten nešťastný muž propadl úplně své vášni k té ženě a přestal dbát o své zlatonosné podniky. Když to začalo, jeho podniky mu nesly tři miliony ročně. Ale nyní dlel za hranicemi u své ženy a jeho ředitelé ho okrádali. Ke konci prvního roku manželství bylo třeba zatížit hypotekou první statek.

— A hra?

— Přišlo to záhy. Jednoho dne paní Takataková podnikla — z čiré zvědavosti — výlet do Monte Carla. Herna a myšlenka: Jak je to s mým štěstím? Pan Takatak stál za ní a protože to bylo s jejím štěstím špatné, nestačil sahat do kapsy a podávat jí bankovky. Nechala tam sedmdesát tisíc za odpoledne. Její život konečně měl smysl, konečně objevila, co rozehřeje její ustydlou krev. Od té doby byla v Monte Carlu od otevření herny do zavření a prohrávala, ustavičně prohrávala. Posléze jí herna nestačila, neboť na neštěstí není otevřena po celý den. I zřídila si ruletu ve své vile a lidé, kteří chtěli lehko přijít k penězům, přicházeli s prázdnými rukama a odcházeli s plnou kapsou.

— Pan Takatak nechal si to líbit? zeptal se Martin.

— Představte si: Pan Takatak propadl té vášni ve stejné míře jako ona. Snad proto, že měl více štěstí než ona a že se domníval, že bude moci aspoň zčásti vyrovnávat její ztráty. Výsledek byl, že za nedlouho znala celá Evropa tuto podivnou dvojici, která cestovala po všech proslulých hernách, když se skončila sezona v jedné, do druhé a tak ustavičně. Byly roky, kdy se vůbec v Čechách neukázali, neboť u nás není heren, které by jim vyhovovaly. A do té rozpoutané výhně jejich vášni padala část jmění za částí. Pan Takatak zprvu přestal být jedním z nejbohatších lidí u nás, pak přestal být bohatým vůbec, pak se stal zadluženým pošetilcem a nakonec se stal jedním z nejvíce prodlužených lidí u nás. Proдали mu vše, co mělo jakýsi výnos, a na kusech méně výnosných bylo tolik dluhů, že to pod tím praskalo.

— Nebylo nikoho, kdo by tomu šílenství učinil konec? zeptal se Maurin.

— Zajisté, byli lidé, kteří měli na tom zájem. Zprvu to byla rodina, ale ta byla bezmocná, pokud Malvína jevila vůči té věci jen hrdé opovržení. Pak to byli věřitelé, kteří měli záruky a kteří se obávali, aby jejich záruky jednoho dne nezmizely. Celkem však nebylo nikoho, kdo by se mohl tomu šílenství postavit do cesty, až se vše změnilo, když se paní Takataková pokusila tajně prodati nejvzácnější obraz sbírky předků svého muže, jakýsi obraz od van Dycka.

KAPITOLA TŘETÍ,

*ve které se popisují nebezpečí, hrozící slavným obrazům,
a v níž pan Katz vystupuje v úloze lupiče
van Dyckova obrazu.*

Ach, zvolal Maurin v pobouření, ta žena chtěla prodat „Umučení tří svatých panen“?

— Myslím, že se ten obraz vskutku jmenuje právě tak, přisvědčil advokát. — Ona opravdu připadla na tu myšlenku. Ocitla se v tísní, chtěla nicméně hrát a její muž neměl již ani peněz ani úvěru. Pohrozila mu rozchodem a tu on připadl na myšlenku, že je tu ještě netknutá a drahocenná galerie, poslední velký díl jmění, odhadovaný na deset milionů korun. Na této galerii nelpěly ještě záruky věřitelů, protože nebylo pravdě podobno, že by pan Takatak mohl brzy rozprodat tuto sbírku. Jak víte, zákonné předpisy nedovolují u nás, aby byla vzácná umělecká díla prodána do ciziny; u nás není kupců, kteří by to chtěli přiměřeně zaplatit. Pan Takatak myslil proto na nějakého zahraničního kupce a těch je dost a dost, protože Američané mají co dohánět v té věci. Ale jeho žena jej předčila a obrátila se bez jeho vědomí na známého překupníka a managera takových obchodů...

— Alfreda Katze! zvolal Maurin.

— Jakže, vy znáte i toho chlapíka?

— Jak by ne! Je to jeden z nejprohnanějších a nejnebezpečnějších makléřů, sup svého druhu nejbezohled-

nější, takže nechápu, proč mu naše republika dopřává pohostinství.

— Nuže, pokračoval advokát, v případě paní Takatak měl to značně pohodlné. Paní Takatak vyjímečně přijela do Čech a sjednala s oním Katzem prodej toho van Dyckova slavného obrazu. Ale protože bylo jisto, že by vláda nedovolila, aby ten obraz byl vyvezen, kumpáni ujednali, že dají nenápadně za pravého van Dycka dobrou kopii, chápete!...

— Dokonale. Tyto věci nejsou daleko tak vzácné, jak se snad domníváte. Evropské obrazárny se hemží padělků, o amerických ani nemluvím. Celá spousta lidí byla, jest a bude neodolatelně přitahována tajemstvím těchto uměleckých děl. Nejlepší forma slídění po tomto tajemství jest sledovati jeho tvůrce na jeho cestách. Proto mnozí dospívají k padělatelství teprve v zoufalství, když shledali, že umělecké dílo nedá si své tajemství vylouditi a uloupiti žádným způsobem. Mstí se na díle, napodobíce jej, shrnujíce v tomto zločinném aktu všechno ovoce svého studování. Jiní se učí na obrazech uznaných mistrů, kopírují je věrně, čáru za čárou, stín za stínem, vrstvu za vrstvou, až se jim podaří touto mechanickou cestou vytvořiti obraz, který je podoben vzoru. Pak to jednoho dne prodají, jedni z bídy, druzí z ješitnosti, třetí ze zlomyslnosti. A pak jsou ti, které by jejich štětec, třeba sebe obratnější, nikdy neuživil a kteří se mstí na nespravedlivé veřejnosti tím, že jí dávají svá díla pod firmou slavnou a draze placenou. A konečně každá potřeba vyvolá organisované úsilí ji ukojit. Do věci se vloží obchodníci a dávají ochotně Monu Lisu každému, kdo o ni stojí a kdo ji dovede zaplatit. Dnes je ve světě dvaatřicet Jocond da Vinciho a tolik Renoirů, kolik si jen můžete přát. I ve velkých národních galeriích visí plátna, o kterých se ví s jistotou, že jsou padělky; což teprve v galeriích soukromých!

Je to hotová poropa, která působí, že peníze, uložené do obrazů, jsou penězi nejnejistěji uloženými. Katz mohl opravdu poměrně snadno obstarat dobrou kopii toho van Dyckova obrazu.

— Neobávejte se, usmíval se advokát, ten chlapík ji také vskutku obstaral.

— Proboha, zděsil se Maurin, nakonec visí v té galerii padělek?

— Ne, řekl advokát, visí tam, myslím, pravý van Dyck. Ti lidé neměli prostě možnost, aby provedli svůj čistý zámysl.

— A kdo jim v tom zabránil?

— Slečna Malvína, řekl advokát.

— Ale jak to bylo možné?

— Bylo to možné proto, že na štěstí nemáte pravdu a že se dosud odehrávají skutky velice romantické, které by zasloužily pozornost i tak výběračného novináře, jako jste vy. Slečna Malvína jednoduše se rozhodla, že přeruší bojkot otce, jeho rodiny a paláce a přijela na Malou stranu, aby zabránila provéstí skutek, který by byl národním zločinem.

— Ale jak se to mohla dovědět?

— Dozvěděla se to velmi jednoduše. Jednoho dne časně ráno probudil ji telefon. Vzala sluchátko a zeptala se nevlídně, kdo je to, jenž ji ruší v odpočinku. Hlas jí odpověděl, že bohužel mu není možno uspokojiti její zvědavost, ale že jí za to poví něco zajímavého. A řekl jí, že jí už dávno ctí — jako prý celý svět — ale méně že ctí jejího otce — jako prý celý svět — ale že nicméně nechce, aby jeho šediny byly poskvřněny zločinem. Na to slečna Malvína namítla, že stěží bude něco v otcově podnikání, co by jí ještě zajímalo, a chtěla odzvonit. Ale hlas se jí zeptal, má-li ráda rodnou obrazárnu. Slečnin zájem byl zase probuzen a odpověděla, že ovšem má ráda ty staré obrazy.

konce, že je má ráda vášnivě. — Tím lépe, odpověděl hlas, neopomeňte tedy ihned přijet do obrazárny a pečlivě si tam prohlídněte van Dycka. — „Van Dycka,“ zvolala slečna, „ale toho miluji ze všech těch obrazů nejvíce. Co se s ním stalo?“ Ale ten hlas jí to již neřekl, neboť odzvonil a zanechal slečnu v dokonalém úžasu. Co si slečna myslila ještě o této zprávě, nevíme, ale víme, že přijela před polednem do Prahy a k nesmírnému úžasu všeho služebnictva vystoupila ze svého vozu — snad jej znáte: je to pověstný žlutý závodní automobil; slečna má zlovyk jezdit s ním nesmírnou rychlostí — v otcovském domě a požádala, aby ji uvedli k otci. Pochopíte, že její otec byl touto žádostí ještě více překvapen; nicméně jevil radost, domnívaje se, že dcera si konečně přichází pro jeho odpuštění. Ale přicházela si jen pro klíče k rodné obrazárně, což jej vůbec nenaplnilo radostí. Vytácel se, nechtěl zkrátka slečnu Malvínu pustit do sálu a velmi se mu ulevilo, když dcera konečně odešla, sice bez jeho odpuštění, ale také bez návštěvy galerie. Ale za čtvrt hodiny po té byla tu slečna Malvína zase, ale tentokrát to vlastně nebylo děvče, nýbrž bouře. — „Kdo spáchal ten ničemný podvod, tu drzou loupež, tu svatokrádež?“ křičelo děvče. Pan Takatak se sice polekal, ale tvrdil, že neví o žádné svatokrádeži. — „Nelži,“ řekla slečna Malvína, „přesvědčila jsem se právě vlastníma očima, že náš van Dyck byl odnesen a že někdo dal místo něho kopii. A víš čím kopii? Mou vlastní, mou nepodařenou kopii z dívčích let, kterou jste tady našli a kterou jste se odvážili nahraditi van Dycka.“ — „Ale,“ namítl pan Takatak najavně, „jak můžeš něco podobného tvrdit, vždyť jsi vůbec nebyla v galerii.“ — „Rozumí se, že jsem v ní byla,“ odpověděla slečna, „nepotřebuji tvých klíčů; do galerie vedou tajné dveře, kterých jsem často používala. Vzpomněla jsem si na to a prohlédla jsem si

galerii i bez tvého dovolení.“ — Její otec se zatím vzpamatoval: „Stalo-li se již takové neštěstí, řekl, ujišťuji tě, že jsem stejně ohromen a zničen jako ty, neboť jsem neměl o něčem podobném ani ponětí. Ten obraz je odhadován na milion a já jsem utrpěl nenapravitelnou škodu právě nyní, kdy nejvíce potřebuji peněz.“ — „Zdá se,“ odpověděla mu dcera, „že potřebuješ peněz nyní stále, ale snad policie ještě tvůj obraz najde a vrátí ti jej.“ — Ale starý pán zbledl, jakmile uslyšel o policii. Zkrátka nechtěl o ní ani slyšet, svíjel se jako červ před pohledem slečny Malvíny, které konečně došla trpělivost. „Poslyš mne,“ řekla, „přijdu sem zítra opět. Nebude-li v rámu pravý van Dyck, učiním bezodkladně o věci oznámení policii.“

— A nazítří? zeptal se Maurin.

— Nazítří? Nazítří, přirozeně, byla slečna dokonale uspokojena, neboť našla v rámu pravého van Dycka.

— Máte ponětí, zeptal se Maurin, kdo to asi tak včasné informoval slečnu Malvínu o šeredných plánech její macechy.

— Ne, ta věc zůstane již asi záhadou. V okolí jejího otce není nikoho, na něhož by se mohlo pomyslet. Je to ostatně velmi prosté okolí. Všeho všude domácí tajemník, který je prý stvůrou její macechy. Nemohl to ani být nikdo ze služebnictva, protože to bylo najato až později. Byla tam jen francouzská komorná paní Takatakové, která nezná slova českého, a pak rodina vrátného, starý vrátný Trampus a jeho syn. Ti lidé bydlí zcela izolovaně a nemohli o té věci vědět. Ostatně starý Trampus by byl na to příliš hloupý, a mladý Trampus má jiné zájmy. Je to neobyčejně protivný a hloupý klacek, jehož jediným zájmem, podle ujišťování slečny Malvíny, jest, aby jeho wolley-ballový team zvítězil nad všemi ostatními.

— A pak již tam není nikdo?

— Nikdo. Když se Takatakovi vrátili z ciziny, byl palác liduprázdný. Byli tam jen ti vrátní a pak francouzská komorná a tajemník, který nepřichází v úvahu.

— Snad to tedy byl někdo z okolí Katzova?

— Vyloučeno. Katz je poněkud staromodní lichvář, starý mládenec, který nedůvěřuje lidem a který sám vyřizuje všechny své záležitosti.

— Mohl se onen mladík, syn vrátného Trampusa, nějak dozvědět o tom, co ti lidé mají za lubem?

— Můžete, Maurine, klidně předpokládat, že se takové věci projednávají se zachováním nejúzkostlivější opatrnosti, že se o tom nehovoří na chodbě ani v telefonu. Ostatně slečna Malvína by poznala hlas toho mladíka. Měl jsem stejnou myšlenku jako vy a slečna Malvína se smála jako blázen. „Panák s ulízanými vlasy nad prázdnou lebkou,“ řekla; „v této lebce se nezrodila dosud asi ani jediná kloudná myšlenka. Ten umí jen sportovat, tančit a mluvit o filmových hvězdách. Passons!“ Myslím, že slečna Malvína tím hochem pohrdá právě proto, že mu chybí jakýkoli intelektuální zájem. Byli spolu vychováni a dříve se hodně přátelili. Ale jednoho dne přešlo dětství a ukázaly se nevyrovnatelné rozdíly temperamentů. Ostatně jsme již věnovali tomu mladému muži mnohem více zájmu než zasluhuje.

— Ale, vyloučíme-li toho klacka, namítl Maurin, zbývá jen zázrak. Jste si jist, že se ještě přiházejí tu a tam zázraky?

— Já si tím nejsem jist, odpověděl s úsměvem advokát, ale slečna Malvína, jak se mi zdá, není přes svou mimořádnou inteligenci obrněna proti víře v zázraky.

— Panebože, zasténal Maurin, věří snad, že ji zavolal telefonem její anděl strážný?

— Podle vši pravděpodobnosti ano. Strážný anděl, dobře vyholený, s hladkým podnikavým čelem, dobře oblečený, tančící a rozmlouvající o umění. Co chcete.

pro ženy budou zázraky existovati vždy! Jednoho dne, až bude slečně Malvíně nejhůře, tento oholený, krásný anděl se přihlásí. Jsem si jist, že to znamenité děvče žije již nyní v očekávání toho dne.

— Být zamilován do hlasu v telefonu, to je zajímavé a je to trochu podle mé teorie, řekl Maurin. Byl bych rád při tom, až se ti dva setkají.

— Možná, že to bude brzy, řekl advokát, je-li ovšem slečnino očekávání správné, že se onen kavalírský anděl přihlásí, až jí bude ještě hůře. Neboť ona si vzala do hlavy plán, který je nemožný a který nemůže uskutečnit bez zázračného zasažení.

— Chce snad sama ukrást obrazy?

— Něco mnohem obtížnějšího: Chce zachránit svého otce před úplným úpadkem.

— Jak to? Myslím, že jste řekl, že nechce o svém otci ani slyšet. Chce to snad podniknout, aby zachránila pro sebe část jmění, na kterou má bezpochyby spravedlivý nárok?

— Myslím, že jí jde o to, aby zabránila dražbě galerie. Navrhl jsem jí to jako nejpohodlnější cestu, ale ona staví proti tomu neuvěřitelně houževnatý odpor. „To by se stalo strašné, nenapravitelné neštěstí!“ volá.

— Pochopitelně, má ty obrazy ráda.

— Musí je mít přímo nesmírně ráda. Neboť aby je zachránila — ačkoli to, myslím, není již v ničí moci — vymyslela si krkolomný plán, který chce sama uskutečnit a aby jej mohla uskutečnit, chce na sebe vzít břímě, které je přílišné pro ženu. Jejím otci ještě zbývá nějaký majetek, do něhož je zahrnuta také nějaká maličkost, odkázaná jí její matkou. Slečna Malvína je tedy věřitelem svého otce. Chce toho použít a stát se nuceným správcem jmění svého otce. Chce, abych zorganizoval ostatní věřitele a navrhl jim to.

— Snad přeceňuje své síly, namítl Maurin, ale při-

znáte, že je to hezké. Dcera se ujímá kormidla tonoucí lodi svého otce a vede ji do přístavu.

— Je to hezké, ale není to tak hezké, jak se domníváte. Myslím, že by se dívala lhostejně na to, jak se otcova loď potápí. Ale nerada by, aby s lodí utonula také obrazárna. Její šilenství je logické: Ví, že každý jiný vnučený správce by navrhl především, aby byla rozprodána obrazárna, a že jediný prostředek, jak tomu zabránit, jest, aby se stala sama jejím správcem. Nikdy bych neprosadil, aby jí ostatní věřitelé dali svou důvěru. Ale provádím její myšlenku, která je opravdu dobrá: Organisuji věřitele pana Takataka, kterých je jako kobylek a kteří vesměs upírají žádostivé oči na obrazárnu. Její osud je zajisté zpečetěn. Má malička bude nešťastná, ale štěstí jedněch se vždy vyhřívá na neštěstí druhých. Právě dnes byl učiněn první krok k té tragedii. Její otec svolil k tomu, aby obrazárna byla nám zárukou. Zítra to podepíšeme a dáme tam detektiva.

— Ouha, zvolal Maurin, ale co vám bude platen detektiv, který bude střežit vchod do galerie, kam však vedou ještě tajné dveře? Budete střežit i ty?

— Bohužel ne, přiznal doktor Rada, v této věci slečna Malvína se chová způsobem hodně nepochopitelným. Nechce nám prozraditi, kudy se dostala do galerie.

— Je to od ní, myslím, velmi neprozřetelné, řekl starostlivě Maurin, co kdyby někdo jiný, kdo zná ty dveře také, ukradl něco z obrazárny?

— Zajisté, řekl jsem jí to. Ale není s ní řeč. Není s ní nikdy řeč, jakmile jde o galerii. Podezřívá každého a vše. Je tvrdohlavá jako mezek a chce nám to říci teprve tehdy, až ji budeme jmenovati tím vnučeným správcem. Nepochybuji, že nemá za lubem nic zlého, ale do jakého světla se tím staví! Na štěstí nemůže nám ty obrazy vyfouknout, i kdyby to zamýšlela. Zná-li

ona tajný vchod, můžeme my zase přesně vědět, kdy přijde do paláce. A pak bychom se jistě snadno dopárali jejího tajemství.

— Bude onen detektiv hlídat vchod do galerie, anebo bude v galerii?

— Nemůžeme nikoho pustit do galerie, namítl doktor, to by byla neodpustitelná lehkomyšlnost. A nemá smyslu, aby hlídal dveře, které jsou střeženy výtečným poplašným zařízením. Stačí, aby se někdo dotkl kliky, a již v celém paláci zvučí elektrické zvonky. Ale palác má jediný východ a z lože vrátného může náš detektiv vidět každého, kdo by odcházel.

— Jak jste bez fantazie, zvolal Maurin, jsem jist, že je ještě jiný východ, patrně do zahrady. A kdyby nebyl! Což se nemůže někdo dostat okny do zahrady nebo z ulice? Dobrotivé nebe, jak si zjednodušujete svůj úkol, soudíte-li, že každý slušný zloděj půjde kolem lože vrátného, kde bude civět váš detektiv!

— Na mou věru, bručel advokát, myslím, že tam bude zahrada! Ale pak nám nezbude, než abychom dali toho chlapíka do galerie!

— Zajisté! A dejte mu prostředek proti spaní a dobrý revolver. Není ovšem třeba, aby střílel na každého, kdo se tam objeví! Podivný případ! Detektivní případ!

Advokát zestarostlivěl: Myslím, že tam dám raději dva detektivy, zabručel. Bude to stát hromadu peněz, ale myslím, že je to skutečně mou povinností!

— Nehledě k tomu, řekl Maurin výsměšně, že ony obrazy je vám možno vyfouknouti i kdebycť. Když střežil ve dne v noci detektivem!

— Nevěřím ve strašáky, milý A... detektivové postačí dokonale.

— Myslíte? Já však musím myslet na bezbrannost těch obrazů. Napadlo vám snad, zda ty obrazy už nejsou padělány?

KAPITOLA ČTVRTÁ,

v níž Arne Maurin prozradí svá nejtajnější přání

a v níž velebí činy slavného C. B. Purcella.

Advokát se znovu poděsil: S vámi není zdrávo hovořit před spaním, řekl. To je ovšem žvást!

— Netvrdím, že obrazy jsou padělány, ale myslím, že by snad mohly být padělány. Není tu pokus Katzův nahradit pravého van Dycka kopií slečny Malvíny? Což pokoušel-li se o to již před ním někdo? Nenapadá vám, že slečnina houževnatost, se kterou hájí celistvost galerie, mohla by být odůvodňována i tím, že ona, která dobře zná galerii, chce snad zabránit tomu, aby se veřejnost dozvěděla, že také v galerii jejího otce visí padělky, jako ve všech galeriích světa?

— V tom případě můžete být kliden, odpověděl advokát. Ty věci jsou ve vzorném pořádku. Jsou zápisy o původu každého obrazu, které viděly desítky znalců. Byli jsme tak obezřetní, že jsem znovu zavolali několik nejlepších; ti lidé řekli, že můžeme klidně spát.

— Ach, znalci, namítl Maurin, co bych vám mohl vypravovat ze svých novinářských zkušeností o pošetilých kouscích těch ješitných lidí!

— Připouštím, milý Arne, býti dobrým znalcem je truchlivé, neboť to končí úplným nihilismem. Vidíte na mně ukázkou. Ale konečně můžeme mít za to, že když uznali znalci obrazy ty za pravé, že je uznají tím spíše kupci. Ujišťuji vás, že mne obava o pravosti těch obrazů přestane trápit toho dne, kdy za ně dostanu kupní cenu

pro své klienty. Na štěstí neexistuje jen bezbrannost obrazů, ale také bezbrannost kupujících.

Hodiny odbíjely půl třetí. Číšník již zase usnul, muž v sousedním boxu nedával žádných známek života a venku opět počalo pršet. Doktor Rada zívá a řekl: Prohlašuji svůj flám za skončený. Arne, spěte sladce!

Ale novinář ho zadržel: — Jen ještě slovo. Dotkl jste se svým vypravováním mé nejžhavější a nejzbožnější touhy: Hrozně rád bych byl detektivem. Stane-li se v té historii něco záhadného, nezapomeňte mne o tom uvědomit!

— Hledme, zvolal advokát, nemyslím, že by to bylo lepší povolání než novinářství.

— Novinářství je nejhorší povolání ze všech. Je to mlácení prázdné slámy.

— Ne vždy, namítl advokát zdvořile, na příklad hned vaše. Je ostatně jen jedno opravdu užitečné povolání: dílo oráče.

— Chtěl bych strašně rád být detektivem, řekl Maurin blouznivě. — Dobrým, chytrým detektivem. Už od dětství nosím v srdci to přání. Být novinářem, to je šedivá věc.

— Myslil jsem, namítl doktor, že tiskař Belfort se stará o to, aby bylo pro vás dostatečně barevné.

— Tiskař Belfort, odpověděl Maurin, je jediný člověk, kterého bych nechtěl zachránit, kdybych byl detektivem, a kdyby nějaký padouch chtěl vzít tomu muži jeho peníze i jeho život. Ale jinaž!... Nemám ostatně nic proti zločincům, kteří dovedou svou věc, nicméně moci křížit jejich smělé plány, moci vnášeti světlo tam, kde jiní nevidí nic, zcela nic...

— Sherlockové Holmesové popletli vaši hlavu, řekl advokát. — Ostatně jako detektiv měl byste jistě skvělou pomůcku.

— Kterou myslíte? zeptal se Maurin.

„Sherlockové Holmesové popletli vaši hlavu,“ řekl advokát.

— Vaše nadání, rozpoznati charakter člověka podle jeho hlasu. Před vámi by byl přece každý zločinec bezmocen, neboť by vám stačilo, aby pronesl několik slov. . . Mám ovšem za to, že hlas lotrů zní lotrovsky.

— Beze vší pochyby.

— Ale i s touto pomůckou, pokračoval doktor, nedotáhl byste to, myslím, daleko. Protože, myslím, to vše je bluf. Velcí detektivové nikdy nebyli, to je jen výmysl romanopisců. Podobně jako není velkých zločinů.

— Ach, jsou zajímavé zločiny a protože byly rozluš-
těny, to dokazuje, že existuje detektivní mistrovství. Ostatně nyní tvrdíte opak toho, co dříve, kdy jste mne přesvědčoval, že jsou napínavé zločiny.

— Připustím, souhlasil Rada, ale vy také tvrdíte opak. Nicméně nevěřím v detektivní umění. Ve svém povolání mohl jsem pozorovati, jak se takové věci dělají. Je to řada náhod; jsou-li šťastné pro zločince, nikdy se mu nedostaneme na kobytku. Jsou-li šťastné pro policii, chytíme ničemu. Tomuto povolání věnují se většinou mozky zcela průměrné. Policie není nikdy tak geniální, jako zločinci. Neznám jediného detektiva, který by stál za mou pozornost.

— Vyvedu vás z omylu. Právě jsem četl o jednom, který je rozhodně nad průměr. Je to Angličan a jmenuje se C. B. Purcell.

— A co vykonal tento velký Angličan? zeptal se advokát ironicky.

— Rozluštil již řadu velmi obtížných případů a poslední jeho kousek vzbudil sensaci v celém světě. Netvařte se opovržlivě: Žádná hloupá krádež diamantů, anebo mrtvola, nalezená v nepřístupné věži, jak se o tom čítá v detektivních románech. Něco zcela svérázného, neuvěřitelného.

— Ve skutečnosti jsou neuvěřitelné jen zcela jedno-

Vstávalo se o polednách, v pět hodin již byla společnost a tančilo se až do svítání, tak den za dnem, s výjimkou automobilových výletů, které byly pořádány jen proto, aby se pro změnu tančilo zase někde jinde. Harburg prosil, zaklínal, ale jeho něžná žena se mu vždy jen vysmála. Konečně poznal, že jej klamala. — A jak jej klamala! Bez výběru, s hrubou nevkusností, s každým, kdo o ní stál. A protože o ní stálo mnoho mužů, byl Harburg pro smích celému New Yorku. V mukách, která prožíval, pomyslel konečně na rozvod. Ale jeho návrh narazil na nejuživější odpor té paničky. Při té příležitosti poznal, že vlastně jí až dosud neznal a že se mu objevila ve svém pravém světle teprve při tomto výbuchu, kdy mu hrozila, že prozradí před soudem největší intimity jejich styků. — Nicméně necouvl a pozval do New Yorku detektiva Purcella, aby mu opatřil materiál dosti silný, aby mohl svou při vyhrát. Purcell počal pátrati a čeho se dopátral, objevilo nejspíšejší věc: Že mladý Harburg si vzal za ženu děvče, které nemělo s jeho snoubenkou nic společného, kromě neobyčejné podoby rysů, přibližně stejné postavy a podobnosti hlasu. Purcell zjistil, že snoubenka Harburgova zemřela ve Francii na souchotiny a že její ctižádostivá sestra, o všem dobře zpravená, měla nápad, aby využila své podoby se svou sestrou. Proto, když přijela k umírající, zadržela dopis určený Harburgovi, ve kterém se s ním její sestra loučí, a počala rafinovaně milostnou korespondenci na vlastní vrub. Předstírala mu, že se léčí, zatím co podstupovala těžké a skvělé operace, aby se ještě více podobala své sestře. Líšila se od ní poněkud jiným tvarem nosu. Dala si tedy operativně nos přeformovat. Potom docílila toho, že barva jejich očí podobala se co nejvíce barvě očí její zemřelé sestry. A konečně malá a šťastná operace hlasivek opatřila jí to, co jí ještě scházelo, aby se stala tak podobnou své

sestře, že Harburg byl oklamán. Co nemohla ovšem změnit, byla její povaha, ačkoli si ukládala až do sňatku opravdu všechnu péči, aby se i v tom podobala své sestře. Kdyby nebyla přehnala svou drzost, byl by s ní Harburg žil dlouho, nemaje nejmenší tušení, že dostal za ženu nehodnou a zločinnou sestru té, kterou miloval.

— Jak to vše Purcell zjistil?

— Opravdu velmi jednoduše. Pověšil si, že Harburgova žena má na nose malou, téměř nezatelnou jizvu. To potvrdilo jeho podezření, které měl od prvé chvíle, že mladý Harburg se oženil se zcela jinou osobou. Odejel potom do St. Raphael, kde zjistil, že nevěsta jeho klienta je pohřbena na tamním hřbitově. Tu mu napadlo, že by to mohla být její sestra, zjistil snadno tu okolnost a dotázal se ústavů, které provádějí podobné operace, zda ošetřovaly děvče toho jména. Z Bruselu přišla kladná odpověď i s fotografií, jak ta žena vypadala před operací a jak po ní. To ovšem stačilo, aby maličká zkrotla a mladý Harburg nabyl své svobody daleko lehčeji než se domníval. Shledáváte ještě nyní, že ve světě jsou jen průměrní a hloupí detektivové?

— Vyjímám toho Purcella, přiznal doktor, bylo by to opravdu skvělé, kdybyste mohl pověsit novinářství na hřebík, abyste mohl provádět takové kousky. Jen se obávám toho, že strážíme naši obrazárnu příliš dobře, než abyste mohl mít naději, že budete moci zahájit svou novou kariéru právě tímto případem. Ale nyní je již opravdu načase, abych byl v posteli, mám-li o desáté být v paláci pana Takataka a podepsat s ním úmluvu. Číšníku!

Ospalý chlapík se vymrštil a přijal od nich peníze. Ale když jim pomáhal do svrchníku, zaklel. Onen muž v jejich sousedství, který se po počátečním nepo-

koji choval tak tiše, zmizel a číšník se domníval, že zapomenu zapravit útratu. Ale ukázalo se, že peníze za útratu ležely na stole.

— To je hloupé, řekl doktor, ten člověk vyslechl celou naši zábavu. Jen aby to nebyl některý z těch pisálků, kteří běží s každou věcí do novin! Bylo by to pro vás, Arne, příšerné, kdyby historie, která byla vyprávěna vám, vyšla v jiných novinách. Bylo by to asi tak příšerné, jako kdyby drama, které prožívá některý spisovatel, popsal jeho konkurent.

KAPITOLA PÁTÁ,

ve které se vypravuje o tom, jak jsou přísně trestáni ti, kteří vydávají dobré noviny, a ve které se pan Maurin seznamuje s tajuplným panem Bill.

Několik týdnů po zajímavé rozmluvě v kavárně Impressario navštívil novinář Arne Maurin doktora Rada v jeho kanceláři. Advokát žil jako pan Maurin obklopen obrazy; ale na rozdíl od pana Maurina, který sbíral jen obrazy kubistické, naprosto beznadějně obchodně, doktor Rada kupoval s výtečným čichem obrazy malířů, kteří měli být jednou slavní. Mezi jinými visel tam obraz opravdu pěkný, představující vltavské břehy. Maurin se zastavil před tímto obrazem a zeptal se advokáta: Jak se dostal tento dobrý obraz mezi vaše škváry? Nikdy nezpeněžíte tohoto malíře, protože je to náhodou opravdu umělec.

— To by mne velmi mrzelo, poznamenal advokát.
— Tento obraz malovala slečna Malvína Kannová. Snad se na její jméno ještě pamatujete. Viděl jsem, že slečna je v peněžní tísní a vzal jsem od ní tento obraz jako úplatu za jistý účet. Ale snad přicházíte v nějaké důležité záležitosti? Slyšel jsem nějaké klepy o tom, že zastavíte Hlasatele. Je na tom něco?

Novinář složil své dlouhé, nemotorné tělo do zelené klubovky a pravil s povzdechem: Vždycky je něco na tom, co se povídá.

— Tedy se vaše vyhlídky opravdu nezlepšily?

— Ne a nezlepší se již nikdy. Ostatně Belfort mi právě vypověděl úvěr, nezaplátím-li mu do týdne dvě stě tisíc korun. Ale mohl by právě tak dobře na mně žádat dva miliony.

Doktor Rada se zamyslel. Pak řekl: Utvořte konsorcium. Váš list má jistě několik příznivců, kteří by se snad zaručili za ten dluh. Jsem ochoten vám přispěti radou k utvoření družstva. A jednu radu vám dám ihned: Změňte trochu ráz tohoto listu. Pište výdělečněji. Shledá-li Belfort, že máte více čtenářů, prodlouží vám úvěr.

— Nepřišel jsem ani pro radu, ani pro peníze, řekl pan Maurin. — Znáte stav lidí, kteří vědí, že jsou hotovi a že na ně poslední rána dopadne již zanedlouho? Putují od místa k místu v bláhové naději, že si tím ulehčí. Tak jsem přišel také k vám. Ostatně toho nelituji, neboť jsem viděl dobrý obraz. Kdybych měl peníze, koupil bych jej. To děvče má dožít se velké talent.

— Zahazujete příliš brzo flintu do zít. Máte přece spoustu přátel a známých. A vždy se najdou lidé, kteří by rádi koupili zavedený časopis.

Maurin pohnul energicky rukou: Ten list není na prodej... Vstal: Odpusťte, řekl, zapomněl jsem, že máte vždy hromadu práce.

— Ne, řekl doktor, nenechám vás tak odejít. Sedněte si ještě na chvílku. Přeptám se některých z nich, kteří nechtěli vstoupit do toho konsorcia.

— To by byla jen jiná forma prodeje. Člověk buď dělá noviny sám, anebo slouží jiným.

— Tak tedy zatelefonuji Belfortovi, aby ještě lhůtu.

— Ale vy nevíte, že ta věc je mi již naprosto lhostejná, Egone. Budu dokonce rád, až to budu mít s krku.

— Ale to přece není jen věc nervů, namítl Rada, je to také věc chleba. Co si počnete bez Hlasatele?

— Počnu něco jiného, je mi teprve osmatřicet let.

— Rozhodně s tím ještě sečkejte, radil advokát. Jste přece tvrdohlavec a najednou byste vyklidil pole. Obecenstvo vás nechce, přinutíte tedy obecenstvo, aby vás chtělo. Méně duchaplností a více zpráv. Dám vám hned jednu, která vás ostatně bude zajímat: Vláda právě svolila, aby Kannova galerie byla na podzim rozprodána.

— Ach, ten Kanna je mi nyní sympatický, řekl Maurin malátně; trosečník jako já.

— Byli jste opravdu stejně pošetilí: Jej ruinovala žena, váš ideál. Přiznal bych rozhodně jemu lepší volbu. Na ideál se vždy doplácí více než na ženu a méně za to dává. On má ostatně naději, že mu něco zbude, dopadne-li dražba finančně dobře. Bylo by nadmíru prospěšné, kdyby se té obrazárně dostalo teď nějaké vydatné reklamy... Advokát se usmíval: Myslím, že bych neměl teď nic proti tomu, kdybyste chtěl popsat, ovšem v nějaké delikátní formě, úklady, které obrazárně strojila paní Gina Kannová.

— Hlídáte ty obrazy? zeptal se Maurin.

— Ale ovšem, najali jsme hlídače, který se z obrazárny ani nehne. Ale byl by to opravdu pěkný začátek, kdybyste to dal svým čtenářům tak jak jsem vám to vypravoval.

— To by bylo na obecenstvo příliš slabé, řekl Maurin. — Bylo by při nejmenším třeba, aby někdo zabil toho hlídače... Novinář vstal: Vlastně jsem přišel pro něco jiného.

— Ach vím, přerušil jej advokát, přišel jste jako člověk, kterému umírá žena. Myslí si, že bolest bude menší, rozdělí-li se o ni.

— Ne, přišel jsem, abych vás požádal, jestli byste mne nevzal za páraře, až to se mnou praskne.

— Nebesa, zvolal advokát, — ačkoliv ten, kdo si zamane vydávat dobré noviny, zasluhuje náležitého trestu, byl by to trest rozhodně příliš přísný. Jděte klidně domů a myslíte na ten článek. Přišel by mi opravdu vhod. A já zatelefonuji Belfortovi.

— Vy jste hrozně zkažený člověk, řekl Maurin, přijde vám přítel se svou bolestí a vy myslíte jen na to, mohl-li byste vydělat i na ní.

— O zisku pro mne nemůže býti řeči, smál se Rada; to by shrábl pan Kanna.

— A vy s ním procenta, která na vás připadnou, odpověděl Maurin a odešel.

Maurin ztrávil tu noc v kavárnách. Byla to bezpochyby kritická doba jeho života. Novinářství jej zklamalo, o obecnstvu měl názor nanejvýše skeptický. Ve čtyři hodiny zrána dospíval k jistotě, že se v naší zemi slušný člověk neužívá slušným způsobem, a kul nejpodivnější plány o své budoucnosti. Především opravdu nechá ty noviny zahynout. A pak se již něco naskytne, jak se v životě naskytá vždy. Pan Maurin přišel domů poměrně uklidněn a usnul hned. Ale nespál dlouho. Zdálo se mu, že spí teprve několik minut, když byl probuzen telefonním zvonkem. Když si protáhl údy, podíval se na hodiny. Ukazovaly půl sedmé. V této hodině nebylo nic tajemného: Byla to oblíbená hodina starého Belforta, který spal málo, jako většina starých lidí, a který snad záviděl mladším, že mohou spát dále. Proto volal pana Maurina ke svým nepříjemným konferencím vždy před sedmou hodinou. Maurin mohl mít pochybnosti jen o tom, co mu Belfort chce říci. Dal mu přece teprve včera týdenní šibeniční lhůtu! Chce mu snad každého jitra připomínat, že se zase zkrátila

lhůta? Maurin uchopil sluchátko a odevzdaně se ozval.

Na to uslyšel hlas: Mluvím s panem Maurinem, vydavatelem Hlasatele?

To nebyl hlas jeho litého nepřítel, tiskaře Belforta! Byl to hlas andělský! Maurin si oddechl a řekl laskavě: Ano, mluvíte s ním.

— Chtěl jsem se s vámi již dávno seznámiti, pravil hlas. Byl jsem náhodou upozorněn na váš list, který jsem dříve neznal a stal jsem se jeho odběratelem. Snad jste zpozoroval, že máte o odběratele více?

Pan Maurin, který měl dojem, že v poslední době ztratil nejméně sto odběratelů, řekl: Ano, zajisté. Víte, v Hlasateli nezískáváme odběratelů tak snadno jako jinde. Ale za to si jich tam tím více vážíme. Je to vždy malá rodinná slavnost.

— Opravdu lituji, že jsem neznal vašeho listu dříve. Musím vám říci, že jsem s ním velmi spokojen. Jeho úroveň je na naše poměry neobyčejná. Zvláště vaše výtvarnická rubrika je dokonalá.

Ačkoli výtvarnickou rubriku psal on sám, pan Maurin nebyl potěšen. Tato chvála přišla rozhodně pozdě než aby něco změnila na jeho úmyslech. Kromě toho si pomyslel, že ani největší sympatie nedávají lidem práva, aby vytahovali druhé z postelí o půl sedmé ráno. Zívá a řekl: Jsem vám opravdu velmi vděčen za tu nadmíru příjemnou zprávu. — Ale snad máte pro mne ještě nějaké sdělení?

Hlas odpověděl k jeho překvapení: To se ví! A velmi zajímavé sdělení.

— Bude to bezpochyby něco pro můj list?

— Ale ovšem... řekl jste něco?

— Ne, ale kýchl jsem. Tak jsem pospíchal, abych se mohl s vámi seznámiti, že jsem se neoblékl. Vaše přání mne totiž zastihlo v posteli.

Neznámý muž byl asi prostomyslný, neboť jen řekl: Nic nevádí: Prostě si vezmete plášť a trepky... počkám tu chvíli.

— To by bylo opravdu nejjednodušší, řekl pan Maurin, jemuž docházela trpělivost — jste si však jist, že ta zpráva stála za to, abyste mne budil sotva jsem usnul?

— Měl byste chodit dříve spat, řekl hlas; já vstávám se sluncem. Ostatně jsem váš odběratel. Náš zákazník — náš pán. A ta zpráva za to skutečně stojí, sám uvidíte.

— Dobrá, odpověděl Maurin mrzutě, půjdu si pro plášť, pane...?

— Ach opravdu, zvolal hlas, — zapomněl jsem se vám představit! Mé jméno jest Blll...

Pan Maurin poslouchal jako v Jiříkově vidění: Vaše jméno zní podivně nesrozumitelně, zvolal. — Zdá se, že přístroj opět zlobí... Snad byste mohl své jméno slabikovat?

— S největší radostí: Be - el - el - el...

— Blll! vykřikl pan Maurin — ale vy si ze mne tro-
píte šašky!

— Nikterak, zvolal hlas, mé jméno snad zní poněkud nezvykle, ale nejsem viněn, že se nejmenuji Pečený nebo Skrčený, nýbrž právě Blll... Ale, hleďte, právě jste kýchl po druhé... Snad byste přece jen měl odskočit pro župan!

— Vůbec jsem nekýchl, zasyčel jsem zlostí; ale myslím, že učiním ještě lépe, odzvoním-li.

— Jen slovo ozval se rychle hlas. — Váš list je v ne-
dobrém hospodářském postavení. Bylo by to neprozřetelné, kdybyste odháněl klienta, který má pro vás cennou zprávu, jen proto, že se vám jeho jméno nelíbí.

— Vy se mi nelíbíte! zvolal pan Maurin. — A nevím, co vám dalo právo, abyste se pletl do mých záležitostí.

— Zájem o vaši osobu mi dal to právo. Někteří lidé

myslí, že váš list přestane vycházet. Nezajímá čtenáře, protože přináší takové zprávy, které se líbí. Náhodou jsem se dozvěděl o jedné takové zprávě a řekl jsem si, že vám pomohu. Nenapadlo mi, že mne ani nevyslechnete, jakmile vám povím své neblahé jméno. Také jsem myslil, že nezavrhnete slávu, která na vás padne, provedete-li to, co vám chci poradit. Ale cítím, jak se tete-
líte zimou. Nechci, abyste si ulovil rýmu, neboť vás budu potřebovat v těchto dnech zdravého a čilého.

— Vy mne?

— Já a člověčenstvo.

— Teď vím, řekl pan Maurin rozkacen, že jste jen špatný šprýmař. Sbohem, pane.

— V tom případě, zvolal hlas rychle, budu nucen dáti jinému novináři zprávu o událostech v Kannově galerii.

Maurin, který již chtěl zavěsiti sluchátko, se zarazil.

— Co víte o Kannově obrazárně? zvolal mimoděk.

— Povím vám to, až mi řeknete, že jste si oblékl plášť.

Maurin odložil se zaklením sluchátko, vrhl se do koupelny, hodil na sebe koupací plášť, pak sebral trepky a v mžiku byl u přístroje.

— Tak tedy! Vzal jsem si plášť a trepky. Ale kdybyste ještě chtěl, abych si vzal kravatu a prsten, viděl bych, že jste špatný šprýmař.

— Ne, odpověděl hlas spokojeně, začnu hned. Slyšel jsem, že byste se stal rád velkým detektivem.

Pan Maurin se zděsil: Proboha, kdo vám to pověděl?

— Na tom nezáleží. Důležité je, že je to pravda. Víím to najisto. Chcete být detektivem a přicházím, abych vám k tomu pomohl. Poslouchejte dobře: V Kannově galerii, kterou znáte, staly se prapodivné věci. Asi již víte, že vláda svolila, aby obrazárna byla rozprodána v dražbě. Ale ta dražba se bude konat bez nejcennějšího

obrazu té sbírky: Van Dyckovo „Umučení tří svatých pannen“ bylo dnes v noci vyříznuto neznámým pachatelem z rámu a odneseno.

— Nemožno! zvolal Maurin, galerii přece střeží hlídač.

— Ach, ozval se hlas, ten muž tvrdě spal a nevěděl o ničem. Pravděpodobně spí ještě nyní a snad mu vy první povíte o tom, že byl okraden.

Maurin se zamyslel: Ale neví-li o tom ten člověk, jak o tom můžete vědět vy?

— Pěkný začátek na detektivního nováčka, zasmál se hlas. — Na neštěstí nemohu vám o tom ještě nic říci. Ale snad postačí, víte-li to nyní vy. Můžete vydat senzáční zvláštní vydání Hlasatele, můžete vydělat spoustu peněz a upozorniti to nezapné obecnstvo, že také váš list dlužno čísti. A kromě toho můžete rozvinout detektivní schopnosti, které ve vás dřímají.

— Půjdu tam a učiním, co bude v mé moci, řekl pan Maurin, ale . . .

— Víím, co chcete říci, přerušil jej hlas. Chcete mi znovu klásti na srdce, abych vám prozradil, kdo jsem. Marná námaha — dnes! . . . Mám vážné důvody, abych se rozhodl pro dočasné přití. Nepokoušejte se, abyste mne zjistil. Byla by to beznadějná práce. Loučím se s vámi — zatím. Nevěřte-li mi ještě, buďte jako ten Tomáš: Jděte tam a vložte svůj prst do rány.

— Jen slovo! žadonil Maurin, ale bylo již pozdě: Tajemný muž odzvonil. Pan Maurin stál sám v mokrém květnovém jitru. Přšlo asi celou noc, stromy v zahradě, do které vedla okna Maurinova bytu, byly mokré jako člověk pod sprchou. Novinář se uvelebil v křesle a intenzivně přemýšlel. Napadlo mu, že se někdo pokusil, aby jej mystifikoval. Někdo, komu Rada vyprávěl o jeho úsni a o jeho pošetilých plánech a jenž je člověk zlo-

mýslný. Pokusy, aby novináři byli zesměšněni vymyšlenými zprávami, byly vždy něco zcela běžného.

Ale také — obraz skutečně mohl být ukraden! Představoval přece obrovskou cenu, byla to milionová kořist, která mohla lákat ziskuchtivého člověka. Kromě toho — takové obrazy bývají kradeny ještě z jiných pohutek. Pařížská Gioconda byla ukradena z patriotického podivínství. Mohl se snad najít nějaký milovník toho obrazu, který neměl dosti peněz, aby jej zakoupil v dražbě, a který si umínil, že se jej zmocní krádeží. Mohl si to také zamlouvat některý mezinárodní obchodník takovými obrazy. Bylo na snadě, že na příklad Katz snášel asi těžce, že byl připraven o ten obraz onou telefonickou zprávou, kterou dostala slečna Malvína tak neobvykle včas. Právě tak jako nyní on. Maurin počal být okouzlen: To byla opravdu zvláštní shoda, tyto telefonické zprávy anonymy, které dostala minule slečna Malvína a nyní on. Také mu napadlo, že když tehdy hovořil s doktorem Radou tak bezstarostně o záležitostech Kannových v kavárně Impressario, nějaký člověk vyslechl snad celou jejich rozmluvu. Kdo to byl, ten člověk? Byl to snad onen dobrý chlapík, který mu nyní telefonoval? Anebo to byl naopak někdo, jež tenkrát tak bezstarostně upozornili na kořist nesmírné ceny?

Pan Maurin pomalu přicházel do varu: Tyto slavné a nesmírně cenné obrazy přitahují pochopitelně zločin jako přitahuje magnet železné piliny. Ale ten zákon má zase svůj opačný pól: Tyto zločiny přitahují prudkým napětím zase jiné silné vůle, které by rády zločin zmařily, anebo ještě spíše: Které by rády zločince potřely. Je nesporně něco sportovního v celé té věci, a pan Maurin to právě počínal zakoušet. Zločin není jen sociální událost, má v sobě ještě jakousi vyzývavost, která provokuje mnohé z těch, kterých se zločin přímo netýká.

To bylo, co se mu začínalo rozlévat žilami jako těžké španělské víno. Pan Maurin byl člověk aktivismu pečlivě utajovaného pod vzhledem téměř ospalým. Lidé o něm říkali, buď že je k ničemu, anebo že je blázen. Do jisté míry měli všichni pravdu. Byla spousta věcí, které pana Maurina nezajímaly a které popletl, když se do nich pustil. A pro jiné věci byl by zase snesl temeno Mont Blancu, kdyby toho bylo třeba. V určitých případech jeho víra neznala mezí zcela podle Písma, které praví, že víra přenáší přes propasti. Byla to povaha svým způsobem fantastická, která mnohdy skládala lehkomyšlně ruce v klín, a jindy se zase do něčeho zakousla tak tvrdě, jako buldog do hrdla své oběti. To zpravidla tehdy, když byl podnět hodně zvláštní, nevšední, zarazující. Jeho jasný rozum tíhl podivným způsobem právě k takovým podnětům, jak to nejlépe ostatně dokazoval jeho fanatismus, se kterým chtěl předělat obecenstvo. Tak po několika minutách úvah pan Maurin poznal, že pro tu věc již hoří. To právě bylo něco pro něho. Není ostatně novinář v podstatě písíicím detektivem? — Budu jednou těžít z toho, že budu na místě dříve než policie, pomyslíl si pan Maurin.

— Policie! Maurinovi napadlo, že je vlastně jeho občanskou povinností, aby telefonoval policii, co právě zvěděl. Ale co by se stalo? Policie by se mu pravděpodobně odměnila tím, že by jej nepustila na místo dříve, pokud by sama vše neočenicichala! Bezpečnostní oddělení mělo nyní velmi schopného úředníka, inspektora Klubíčka; tento chlapík rozlouskl rychle a hravě již několik tvrdých oříšků. Možná, že by mu Klubíčko vyfoukl i tento ořech, protože je nepravděpodobno, že by pan Maurin mohl objevit po odchodu Klubíčkově ještě něco, co Klubíčkově ušlo.

Tak se pan Maurin rozhodl na kompromisu: Že sice zavolá policii, ale teprve až sám bude na odchodu

z Kannova domu. A potom se mu rozběhla žilami jakási ostrá krev loveckého napětí, krev velmi rozjařující, a pan Maurin, usmívaje se, přikročil k telefonickému strojků a zvonil na pana Radu tak dlouho, až jej dostal zuřícího z postele.

Ale advokát přestal záhy zuřit. — To je podivná věc, řekl, ale vyhrazuji si aspoň snídani.

— Ne, odmítl jej Maurin tvrdě, posnídáme potom; člověk je bystřejší s lačným žaludkem.

— Jděte k čertu s touto teorií, zabručel advokát.

— Ještě otázku: Nehovořil jste včera s někým o mých starostech?

— Ne, včera jsem viděl, že lidé mají dosti svých starostí. Také jsem neřikal nikomu o tom, že byste se rád pokusil jako detektiv. Měl bych za to, že pan Bill je onen človíček, který vyslechl naši rozmluvu v Impresariu — kdyby to očividně nemohl býti on...

Pan Maurin padl do nastražené pasti: Proč by to nemohl býti on?

— Protože, řekl advokát jízlivě, onen muž v Impresariu měl hlas přímo lotrovský, kdežto pan Bill má hlas, jak tvrdíte, přímo andělský.

KAPITOLA ŠESTÁ,

ve které Dr. Rada zjistí totožnost pana Blll, načež jej pan Maurin oslní prvními důkazy svých velkých detektivních schopností.

Bylo krátce po osmé hodině, když oba přátelé přijeli ke Kannovu paláci, který vypadal jako zakletá pevnost s okny uzavřenými, s vraty zamčenými. — Podívejte se, řekl Maurin, kráčeje po schodišti, ta opuštěnost má suggestivní dech: Tak vypadají domy, o kterých se záhy počne mluvit. Nezdá se vám, že něco číhá za těmi okny?

Ale advokátovi znovu napadlo, že by přece jen měl posnít. — Podívejte se, řekl, také mám ten dojem. Zdá se mi, že tam na nás čeká blamáž. Měli bychom si to ještě rozmyslet, než tam vrazíme. Jednoduše ten chlapík, kterému jste pověděl tak příjemné věci o jeho hlase, chtěl se vám pomstít. Skoro jsem jist, že sedí v kavárně a dívá se na nás, jak lehkomyšlně dovršujeme jeho pomstu.

Maurin se zastavil: V té kavárně? Mohl byste mít pravdu, Egone. Mohl by tam být v obou případech. Aby si pochutnal na pomstě, kdyby mu šlo o to, a aby se podíval, plním-li slib, kdyby to byla vážná věc. Pojďme do té kavárny.

V kavárně seděl již řidič, který je přivezl, a pak ještě jeden mladý, velmi elegantní člověk, od něhož šly ho-

tové vlny vůní a jehož vzhled byl poněkud zženštilý. Tento mladík pozdravil doktora Radu.

— Nejmilejší Arne, řekl advokát, když usedl, to byl přestátný nápad. Víte, kdo je ten voňavý človíček, který mne pozdravil? Je to pan Zora, tajemník pana Kanny. Nyní víte vše: Kdo to byl, který mohl s takovým prospěchem vyslechnouti naši rozmluvu v této kavárně, i kdo to byl, který vás dnes ráno tak ohavně probudil. Na štěstí jsme jej připravili o pointu jeho vtipu.

— Ale, řekl Maurin, ten hlas zněl přece jinak než jeho hlas.

— Co se toho týče, namítl advokát, buďte jist, že v telefonu každý hlas zní trochu jinak, než ve skutečnosti. Můžete se mýlit tím spíše, slyšel-li jste před tím jeho hlas pouze jedenkrát. Ale nemám vám ve zlém, že jste mne vytáhl z postele o hodinu dříve. Použijte té náhody a pojedete se podívat, co dělají moji koně.

Doktor Rada byl vášnivý milovník koní a měl v Chuchlí malou závodní stáj. Mezitím jim číšník přinesl kávu a pan Maurin ji vypil, jsa úplně pohřížen do svých myšlenek a do pozorování pana Blll. — Slyšte, Egone, pravil potom, pozoruji toho člověka a napadá mi, že mohl mít s námi ještě jiný plán. Když si odmyslím líčidlo, které položil na svou tvář — je to jistě bývalý herec — odkřívám tahy přímo šibeniční. Ten člověk se mi hrozně nelíbí. Byl by jistě schopen, aby nám to provedl, ale byl by schopen ještě lepších věcí.

— Pokud vím, řekl advokát, je to opravdu veselý chlapík. Ženské a kartičky — to mají ostatně u Kannů asi v domácím řádě. Je to její nohsled. Mluvím o Gině, Kannově ženě. Jeden čas účinkovali spolu v té revui, to jste uhádl zcela správně. A potom se chopil výnosnějšího agentství. Jak se mohl státí Kannovým tajemníkem, je mi nepochopitelné.

— Bude to pochopitelnější, řeknete-li si, že se stal tajemníkem paní Kannové... Ale teď už vidím tu věc zatraceně jasně.

— Pro boha, jakou intriku jste si asi vymyslel!

— Ale vy jste si ji vymyslel: Logický závěr z toho, co jste řekl, je ten: kdyby ten obraz odnesla slečna Malvína, pan Zora by měl pěknou příležitost, aby se jí pomstil za to, že připravila jeho velitelku před měsícem o tučnou kořist.

— Ale k tomu by bylo třeba, aby věděl, že obraz byl odnesen, řekl advokát.

— Jak vidíte — ví to. Maurin odstrčil kávu: Jednoho dne nás ten člověk vyslechne. Všimněte si, že se to stane v kavárně, která je právě proti jeho domovu! Jiného dne zjistí, že kdosi vyfoukl obraz, o který se jeho velitelka marně pokoušela. Vzpomene si na nás, poví nám to a myslí si, že mi uděláme to, co on, jako Kannův tajemník, dobře nemůže: Skandál.

— Ale, řekl advokát, to předpokládá, že opravdu podezříváte slečnu Malvínu.

Maurin odpověděl lakonickým „ano“.

— Ale to by bylo od ní nadmíru pošetilé!

— Řekl jste mi o ní již mnoho pošetilých věcí; proč by nebyla schopna i té? Je v peněžní tísní, řekl jste přece, že vám zaplatila váš účet obrazem. Snad ti včera řekla, že má také jakýsi nárok na tu obrazárnu a odnesla si alespoň jeden obraz. Vrtíte hlavou! Ale k čemu ty tajnosti, které dělá s tím skrytým vchodem do galerie! Proč jej nechce prozradit?

— Protože se asi obává, že by její otec použil sám toho tajemství.

— Nesmysl, nechtěla si dát odříznout přístup do galerie!

— Ale to je přece nemožné, bránil ji advokát, kdybyste ji znal! Je to na ni příliš nemožné.

— Má očividně o nemožném poněkud jiné názory než my: Je paličatá, romarlická, potřeštěná a je v peněžní tísní.

Advokát byl zamyšlen: Je to rozhodně podivná, nevšední žena. Poznáte-li ji, shledáte, že je zcela nevypočitatelná. Někdy si nedělá nic z největšího nebezpečí, jindy je zdrcena jen proto, že pana Cammonda, který je jejím učitelem a jaksi i pěstounem, bolí hlava. Někdy je ztřeštěně veselá a jindy se zavírá na celé dny se svou dogou. Někdy je to něžné děvče, jindy chlap. Předpokládat u ní něco podle normálu, byla by jistě chyba. Nicméně — krádež milionového obrazu!

— Může se jí to jevit i jinak. Snad si nebyla vůbec vědoma toho, že spáchala vlastně těžký zločin.

— Porotní zločin, kdyby se jí to dokázalo. Prvotřídní porota. Představte si to — škoda, že jí nebudu moci hájit, protože budu musit hájit svých mandantů.

— Ale, zvolal Maurin, věc má háček: Zpravil-li nás tentokrát Zora, kdo to byl, který jí tehdy telefonoval? Zora to přece nebyl.

— Dozajista to nebyl ten voňavý kavalírek. Byl to někdo jiný. Snad na to přijdete. Musím vám říci, Arne, že k vám pocituji respekt. A závist. Projevujete obraznost, logiku, dobré pozorování a odvalu. Kdyby vás slyšel Purcell, snad by žárlil.

— Purcell mne nemůže slyšet, řekl Maurin, je v Londýně.

— Náhodou je opravdu v Praze, pravil advokát. Včera večer mi jej představili v Jockeyclubu: Představte si: Je nějaká ošklivá aféra závodních kejklů ve Vídni a on má složit svědectví. Zastavil se cestou v Praze, kterou ještě neznal. Je to však nadmíru nudný patron. Ale čert vzal Purcella. Více mne tísní, že půjdeme-li tam nyní, že půjdeme s předsudkem. Konec konců mohl to být také někdo jiný, někdo z ulice, ně-

jaká mezinárodní banda, nebo pan Katz. A také je stále možné, že si pan Zora chtěl z nás jen vystřelit. Ta věc má takový formát, že se tomu vzpírám uvěřit. Vždyť přece náš hlídač spí právě pod tím obrazem.

— Jen aby nespál příliš tvrdě, řekl starostlivě pan Maurin a zvedl se k odchodu. Zora již nebyl v kavárně.

KAPITOLA SEDMÁ,

v níž pan Maurin vyslovuje trefnou poznámku o podivuhodně tvrdém spánku hlídače Kannovy obrazárny.

Oba přátelé se octli po druhé na schodišti Kannova domu, který stále ještě vyhlížel jako vymřelá tvrz. Všude v okolních domech bylo viděti lidi v otevřených oknech, po mokré dlažbě jezdily povozy, jen Kannův palác vyhlížel, jako by vše v něm bylo pohříženo ve spánek. Ani dozvonit se nemohli. Teprve po notné chvíli otevřel jim starý vrátný, který se velmi omlouval: V máji mne popadne vždycky ten neřádný revmatismus, vysvětloval. — Mám nohy oteklé jako bábě, podívejte se. Člověk je jako Lazar a stará jako naschvál šla nakupovat. Volal jsem syna, ale ten dělá něco v zahradě.

— Nic se nestalo, pane Trampuse, klidnil jej advokát, mohl byste nás pustit k panu Kannovi?

Jestli už bude vzhůru! Pan Kanna si obvykle rád přispí. Zatelefonuji tajemníkovi, aby se podíval, je-li pan Kanna vzhůru. — Vrátný vložil kolíček do toho místa domácího telefonu, který byl opatřen jménem „tajemník“. Ale nikdo se neozval. — Už asi odešel, řekl vrátný. To je také malý zázrak, protože pan Zora obvykle nevstává před desátou. Dovedu vás tam sám.

Ale advokát se tomu vzepřel, míně, že bude lépe, nebude-li stařec namáhat své bolavé nohy.

— To nejde, vzpíral se vrátný, dostal bych vyhubováno. Ale snad byste mohl, pane doktor, zavolat tuhle

oknem na mého kluka do zahrady... Advokát tedy přistoupil k oknu. — Nechme ho tam, váš syn hledá něco horlivě v trávě, nechci ho vyrušovat. Nestarejte se, půjdeme tam sami a spí-li ještě pan Kanna, řekneme sluhovi, aby ho probudil.

— Ale pan Kanna nemá služebnictva, řekl stařec, to již není jako před léty, kdy se tento dům hemžil lidmi.

— Dobrá, řekl advokát, to se ví, pane Trampuse, že jste dnes v noci nikomu neotevíral?

— Ani živé duši! Komu také? Pan Kanna teď už nikdy nevychází v noci.

— A co ostatní?

— Už tu je ještě jen tajemník. A ten má svůj klíč.

— A slečna Malvína? zeptal se pan Maurin.

— Slečinka se na nás přece zlobí! Ta tu nebyla od té nešťastné příhody s obrazem.

— Snad má také svůj klíč?

— Ne, ta jej nemá. Jen pan tajemník. Ale ten jej notně používá. Pan tajemník je řádný noční ptáček. Spíše bych řekl: Pták.

— Slyšel jste ho snad také dnes v noci?

— Ne, dnes si umínil, že se dá na dobrotu. Dnes se nehnul z domu, až teď ráno. Ale to jsem ho musil zaspát, protože jsem usnul až k samému ránu.

— V kolik hodin jste usnul?

— Asi tak k šesté.

Pan Maurin se podíval na advokáta. Tato výpověď potvrzovala jeho domněnku, že to byl Zora, který mu telefonoval. Doktor Rada se usmíval na vrátného: Asi si myslíte, že to byl malý výslech. Ale kdež — byla to jen zvědavost.

— Jen aby, vzdychl vrátný; — jsem s tímhle domem jakoby srostlý a cítím na sobě všechno, co bolí v prvním poschodí. Bylo už dost neštěstí...

Ale pan Kanna byl proti očekávání Trampusově již

vzhůru. Naši přátelé jej zastihli v jeho kabinetě, kde si vařil na plynovém vařidle své ranní kakao. Kanna byl překvapen a zastyděl se. — Nečekal jsem vás tak záhy, doktore, řekl rudna — vlastně jsem vás vůbec nečekal. Stalo se něco? Odvolala snad naše vláda své rozhodnutí ohledně prodeje mé obrazárny?

— Ne, pane Kanno, přicházíme, můj přítel Maurin, redaktor Hlasatele, a já, abychom vás požádali o dovolení ke vstupu do galerie.

Kanna nedovedl potlačit svého překvapení. Byl to člověk postavy majestátní, hodně tučné, v jakých vrcholů měšťanstvo po několika generacích, vyrostlých v blahobytu; silák, který vyjde z přirozeného i umělého výběru své rasy a třídy a který není pravidelně sklácen před osmdesátým rokem. Nicméně jeho tvář byla výrazně popsána stopami nemocí a utrpení; byl očividně smuten a nešťasten od té doby, co byl obviňován svou ženou, že sám povolal svou dceru, aby zmařil plán s prodejem obrazu van Dyckova. Od té doby, co viděl, že jeho druhý snátek byl nešťastný, stárl valem a snášel všechna ta neštěstí tím hůře, že před tím žil šťastně, v úspěších a téměř bezstarostně. Jeho oči, unavené a vodnaté, prozrazovaly resignaci, která mu nebyla lehkou; jeho lebka, lysá, oduřela a úplně oholená hlava Římanova se zachvívala, jeho hlas zněl třaslavě. Byl to už jen stín pyšného měšťana z prastaré rodiny. Ale nic neprozrazovalo, že by jej advokátova žádost příliš překvapila. Trochu se sice podivil, ale ihned zdvořile souhlasil: Samozřejmě, zavolám tajemníka a nařídím mu, aby vás tam dovedl.

Opakovala se stejná procedura jako před chvílí dole. Pan Kanna vložil kolíček do otvoru v tastru a volal tajemníka stejně marně jako před tím jeho vrátný.

— To je trochu nezvyklé, řekl rozmrzen, pan Zora nebyvá obvykle tak záhy z domu. Je to ospalec a

nikdy se nescházíme vlastně před jedenáctou hodinou.

— Snad se ještě nevrátil, namítl advokát.

— To by již nebylo tak překvapující, souhlasil pan Kanna, musím opravdu říci, že je to velký milovník nočního života. Nebudu jej želet.

— Pan Zora od vás odchází? zeptal se doktor.

— To jest — odjíždí za mou paní, která jej potřebuje ke svým záležitostem. Je vlastně jejím tajemníkem; mé záležitosti jsou nyní tak jednoduché, že stačím sám úplně aby byly v pořádku. Ale zavolám vám mladého Trampusa. Viděl jsem jej před chvílí, že kutí něco v zahradě.

— Nechte jej při tom, poprosil advokát. — Musím vás požádat, pane Kanno, abyste mne sám doprovodil do obrazárny.

Nyní se starý muž trochu znepokojil, měl zřejmě na rtech otázku, jaký důvod má zástupce jeho věřitelů pro tuto žádost, ale hladký muž společnosti nabyt v něm hned převahu; pan Kanna řekl zdvořile: Ovšem, je-li to vaše přání... Na to přistoupil k nedobytné pokladně, otevřel ji a vyňal z ní pouzdro s velkým klíčem.

— Hlídač nemá klíče? zeptal se advokát.

— Ne, je jen jediný klíč od galerie, tento. Hlídač je tam zamčen. Má-li dostat jídlo, přijde vrátný nebo někdo z jeho rodiny; dostanou klíč, který potom hned vrátí. Ale klíče od nedobytné pokladny jsou dva. Druhý klíč má moje paní a nyní tajemník v jejím zastoupení.

Rada se usmál: Vypovídáte tak iniciativně, jako byste myslil, že vás chceme vyslyšet. Ale je to opravdu malicherná příčina, proč přicházíme...

Leč Kanna byl již zřejmě nervosní a ačkoli naslouchal Radovým vysvětlivkám se zdvořilým úsměvem, jeho ruka se zachvívala a vzrůstající napětí se projevovalo ve všech jeho rysech. — Budeme tam hned, řekl, galerie je v tomto poschodí, jenže u druhého schodiště.

Musíme jít kousek cesty... Na to opustil svůj kabinet s chvatem, který se marně pokoušel zakrývat.

Galerie se nacházela ve vzdálenosti asi padesáti kroků. Klikatá chodba se zde rozšiřovala v malý vestibul, k němuž vedlo krásné schodiště a jehož strop byl proveden v barvě modré a zlaté ze staré, opadávající štuky. Střed vestibulu tvořily velké a vysoko vyřezávané dveře, opatřené velkou mosaznou klikou. Kanna požádal advokáta, aby podržel na okamžik těžký klíč a vzdálil se. Mezitím Maurin přiložil ucho ke dveřím. — Zvláštní je, Rado, řekl polohlasem, že v galerii je přímo absolutní ticho. Jako by toho povedeného hlídače neprobudil ani hluk, který jsme způsobili.

Řka to, dotkl se mimoděk kliky. A okamžitě vyrazil velký výkřik a odletěl doprostřed vestibulu, zatím co ve všech koutech domu se rozezvučelo silné poplašné zvonění.

— Proč jste nepočkal chvíli, až pan Kanna vypne elektrické zajišťovací opatření, zeptal se advokát, sbíraje se země poloomráčeného novináře. V té chvíli poplašné zvonění ustalo a za okamžik přiběhl pan Kanna, který byl znepokojen. Naříkal: Bylo to ode mne neprozřetelné, že jsem vás zapomněl, pane Maurine, upozorniti, že je nebezpečno dotknouti se kliky, pokud jsou dveře spojeny s elektrickým vedením. Doufám, že jste se jen polekal? Hněvate se ještě?

— Proč by se hněval? zeptal se advokát.

— Protože mlčí.

— Mlčel jsem proto, řekl pan Maurin, náhle všecek oživen a starostliv... — ale což vám není nápadné, že toho hlídače tam uvnitř neprobudilo ani tohle pekelné zvonění?...

KAPITOLA OSMÁ,

potvrzující nejhorší obavy pana Maurina a upoutávající pozornost na jeho deduktivní schopnosti, a na mladého

Trampusa, který je na zahradě.

Maurinova poznámka účinkovala jako blesk. — Dobrotivé nebe, zvolal dr. Rada, žije ještě?

Pan Kanna se zeptal s úžasem: Proč by neměl žít?

— Protože, pravil novinář, bera klíč z jeho chvějících se rukou, nikdy jsme nezaspali na frontě kanonádu. Jen mrtví si jí nevšímají... A s těmi slovy novinář odemkl a rozevřel dveře. Slunce právě svítilo do obrazárny a svítilo také na divan, na němž leželo lidské tělo. Hlídač měl jednu ruku pod hlavou a druhou na čele, jako by bránil své oči proti slunečním paprskům, které mu dopadaly na tvář. V nehybné posici toho těla bylo však něco děsivého, takže se všichni zastavili, tlačíce se kolem dveří a bojíce se postoupiti. Teprve výkřik, který se vydral z hrdla pana Kanny, osvobodil jejich údy. Stařec bez ustání křičel, natahuje před sebe chvějící se ruku, jen jediné slovo: Obraz!...

Totéž bezstarostné, koketní slunce májového dopoledne svítilo také na těžký, drahocenný rám, pověšený na zdi právě tam, kde stál divan. Rám byl bez obrazu, z něhož zbyly jen malé kousky pestře pomalovaného plátna okolo rámu, smutné a vyzývavé jako střepiny, které zbudou na podlaze po nedbalém odstranění drahocenné vázy, která se roztránila.

Stařec se konečně ovládl a zeptal se: Vy jste to věděli? ... Ale Maurin byl již u divanu. Nemyslíl na drahocenný obraz, nýbrž na člověka, jehož klid nebyl rozbit ani hrozným křikem majitele galerie. Myslíl na jeho slavnostní, tragickou nehybnost, která byla tak vysoce povznesena nad všechny křiky a lomozy lidí. Novinář, stěží přemáhaje hrůzu, dotkl se nejdříve jeho ohnuté ruky, té ruky, která snad zakrývala šťastný úsměv spáčův, snad hrozný škleb smrti. Ale maso, kterého se dotkl, vzdorovalo nepružně jeho tlaku. Ruka páně Maurinova nyní klesla a tento pohyb pověděl oběma mužům, kteří pozorovali ze svého kouta každý jeho pohyb, to, čemu se vzpečovali ještě uvěřit. — Ach, bože, zasténal pan Kanna, co to vše znamená? Řekněte mi přece, že sním! ... Pan Maurin se mezitím konečně odhodlal a dotkl se tváře hlídačovy. — Je mrtev ... řekl chvějícím se hlasem ... již dlouho ... je již studený jako led.

Pan Kanna dosud nechápal souvislost: Je tedy opravdu mrtev, řekl, ale proč není také obraz na svém místě? Je nějaká souvislost mezi jeho smrtí a touto loupeží?

— Ale zajisté, bručel pan Maurin, který prohlížel mrtvolu. — Lupič, vlastně vrah — aby mohl odnést obraz, musil usmrtit hlídače.

— Ale to není možné, blábolil pan Kanna, ten muž zemřel přirozenou smrtí. Vždyť nevidím na něm žádných stop násilí!

— Pro boha, žadonil novinář nervosně, nepřibližujte se! Jsou zde jistě nějaké stopy, dejte si pozor! A raději vstal a odvedl pana Kanna k lenošce, a přinutil jej, aby se posadil. — Co se týče násilí, řekl, je to, myslím, jasné: Hlídač byl otráven!

— Otráven, zablábolil pan Kanna. — Dejte si pozor,

pane! Byl-li ten muž otráven, mohl jej samozřejmě otrávit jen některý domácí člověk.

Pan Maurin pokrčil rameny: Nevím, řekl.

— Nevíte! Ale proč jste sem přišli tak záhy? Vy víte daleko více, než mně chcete povědět! . . .

— Opravdu, vložil se advokát, nebyla to jen náhoda, že jsme přišli. Můj přítel byl upozorněn . . . ovšem jen na to, že byl odnesen van Dyckův obraz. Nenadáli jsme se, že je to mnohem horší. Byli bychom ovšem přišli s policií.

Při slově „policie“ pan Kanna zbledl ještě hůře: Můj bože, zvolal, policie! Ale musíme ji ovšem zavolat . . . Až to bude nový hrozný otrěs pro mé jméno.

— Bude to mnohem hroznější otrěs pro mé klienty, vaše věřitele, namítl advokát velmi trudně. — Jejich nejcennější záruka je v pekle.

Nešťastný majitel zvolal: Ó, to se mne týká přece také! A pak . . . a náhle se zeptal podezřívavě: Proč jste nepřišli hned s policií!?

— Protože, zabručel advokát, — — — ale to je opravdu vedlejší.

— Obávám se, že to není vedlejší, zasténal pan Kanna. — Utvořili jste si o té loupeži představu, která vás vedla k tomu, abyste postupovali šetrně. Proto jste nevolali policii, soudíce, že to snad bude zbytečné. Musili jste si myslit, že věc snad urovnáte.

— Myslím, že hádáte správně, bručel dr. Rada.

— Ale potom, pokračoval pan Kanna zimničtě, podezřívali jste někoho z mé rodiny! A protože má paní je v cizině, podezřívali jste mne! Díváte se na mne a myslíte si: Vrahu! . . .

— Ne, řekl advokát v hrozném zmatku. Snad mohla obraz odnésti — slečna Malvína!

— Dobrotivé nebe! zvolal pan Kanna — má dcera! Ale to je to nejpošetilejší, co vám mohlo napadnout.

— Vidím to nyní také, zabrumlal pan Maurin, neboť nejde o loupež, kterou možno vyložit jako pošetilost, ale jde o vraždu. Musíme zavolat policii.

— A já, zvolal dr. Rada, požádám Purcella. Proč nekořistiti z toho, že je zde?

— Zavolejte ho, souhlasil pan Maurin. — Je to bezpochyby strašný případ. Přál jste si, Egone, aby se dostalo této galerii před dražbou nějaké reklamy. Myslím, že vaše přání se splnilo způsobem, který vám nahání hrůzu. Se mnou je to právě tak. Přál jsem si nějaký případ, který by mi dokázal, že jsem k čemu i jinak než novinář. Ale tohle je příliš silné. Ubohý muž . . . Jsem rád, že jsme nepřišli k jeho smrtelnému zápasu . . . Jednou jsem viděl velkou fenu dodělávat na náměstí. Všechen ruch se zastavil na několik minut, smrt je majestátní v každé podobě. A to nebyl člověk! . . . Prosim vás, nedotýkejte se toho rámu!

Pan Kanna mezitím povstal a kráčel k obrazu. — Šel jsem jen pro tohleto, řekl shýbaje se a ukázal jim hrneček, který stál za divanem. — Co to je? Pan Maurin to vzal do ruky: Je v tom na dně trochu černé kávy, řekl. — Je to ovšem věc, ve které byl tomu nebožtíkovi podán jed. Komu patří ten hrneček, pane Kanno?

— Náhodou vám to mohu říci: V takových hrnčcích mi nosí od Trampusů kávu . . . Náhle se zarazil: To by snad svědčilo proti těm lidem, řekl, ale to by bylo šílenství, myslit si, že ti hodní lidé by v tom mohli být.

— Starý Trampus působí jistě nejlepším dojmem, připustil pan Maurin. — Ale pravil jste, že hlídač byl zamčen? Někdo mu tedy musil ten hrneček přinést. Kudy a kdo? Jsou dva vchody, není-liž pravda: Především vchod, kterým jsme přišli a přišel-li vrah s hrnečkem tím vchodem, musil to být někdo z domácích lidí, který měl přístup ke klíči! Nesl jste mu včera vy jídlo?

— Ne! zděsil se pan Kanna.

— Tedy snad *váš* tajemník?

— Ach, ten je na to příliš velký pán, zvolal pan Kanna.

— Tedy to mohl být jen někdo od Trampusů!... Nepřišel-li vrah ovšem tajným vchodem!...

Nastal okamžik tísnivého mlčení. — Nemýlím-li se, přerušil je pan Maurin nerad, zná ten vchod je n o m slečna Malvína?

— Nevím, kolik lidí to zná, odpověděl pan Kanna velmi nervosně, ale má dcera, jak snad víte, nebydlí v mém domě... a nebyla zde již po čtyři týdny.

Pan Maurine se zamyslel. Pak řekl: Maříme čas, nezbývá, než abych zazvonil na Klubíčka.

— A já na pana Purcella.

Galerie byla pak zamknuta a pan Kanna se odebral do svého pokoje. Maurin odetelefonoval a čekal na dra. Radu, který hledal Purcella. Po chvíli se doktor vrátil se zprávou, že pan Purcell ráčil slíbit, že přijede do paláce a že prosí, aby nebylo s ničím pohnuto do jeho příchodu.

— Vlastně, řekl pan Maurin, usedaje do křesla, které bylo u zahradního okna, obávám se, že přenecháme tomu Purcellovi a Klubíčkovu příliš snadnou kořist. Je to hloupé, že se nemohu odhodlat, abych to sám dokončil.

Doktor se na něho zpytavě zadíval. Pak kynul truchlivě hlavou: Je to také můj názor... který chci pohřbít v hloubi své duše. Připadá mi to jako řeznická práce, a rád ji přenechám jiným.

— Ano, souhlasil pan Maurin, je to příliš jasné. Kanna není pachatelem — kdyby o tom nesvědčilo nic jiného, tedy již ten jeho klid, se kterým nás přijal. Tajemník by nebyl tak pošetilý, aby nás upozorňoval, že provedl vraždu. Staří Trampusovi to také nebyli, to

je nad jejich formát. A — pachatel přišel samozřejmě tajnými dveřmi...

Advokát sepal ruce: Dosti, prosil, nemíchejte se do toho!

— Ale byl tu ovšem ještě spoluviník, pokračoval pan Maurin. někdo, kdo vše připravil, kdo podal hlídači jed. Někdo, koho hlídač znal a koho nepodezříval. Naproti tomu slečnu neznal. Ale ten člověk nepodal by hlídači jed, kdyby nebyl o to požádán osobou, která na něho měla nesmírný vliv... Je ovšem také možné, že to slečna Malvína nebyla a že to vše, i otrávení i krádež obrazu, spáchal onen domácí člověk. Byl bych rád, kdybych našel fakta, která by to potvrdila a která by sňala s Malvíny podezření.

— Obraz nebyl vyjmut z rámu, nýbrž vyříznut, řekl advokát, nemyslím, že by to bylo lhostejné.

Maurin přikývl: Je to velmi rozdílné. Je to velmi důležité pro dedukce. Pachatel nebyl honěný ve zločinu, jinak by byl obraz vyjmul. Ale on jej vyřízl, čili zmenšil do jisté míry cenu své kořisti. Tak jednají lidé, kteří se chvějí strachem. Byl to bezpochyby jeho debut. Čím více o tom přemýšlím, tím méně jsem si jist, že to byla opravdu slečna Malvína! Jednak je to příliš silné na ženu a pak by byla musila mít spoluviníka, který by podal tomu hlídači jed. To je na debutanta příliš složité. Mnohem spíše mohl to být ten domácí člověk, ten poslední neznámý v rovnici. Jeden ze tří Trampusů. Jsem jist, že to řeknou také Klubíčko i Purcell.

— Je to opravdu strašná věc, bědoval dr. Rada. — Je něco přesvědčujícího ve vašich dedukcích, Arne. Myslím, že je to vskutku příšerně logické. A stejně je příšerné, že moji klienti ostrouhají kolečko. Mám chuť, abych vypsal jejich jménem cenu, tučnou cenu na nalezení obrazu.

— Snad pachatele?
— Ne, mé klienty zajímá více obraz... Praštím se přes jejich kapsu a vypíšu cenu — řekněme — dvacet tisíc.

— To je, jako byste ty peníze přímo vyhodil, míní pan Maurin. — Purcell bude s tím jistě hotov za hodinu. Ostatně jsem hrozně nervosní.

— Proč pak?

— Protože tento dům je jistě plný stop a já jsem shodou okolností první na místě. Kdy měl některý detektivní novic tolik štěstí? A já nic nepodnikám! Marním čas sentimentálním hovorem... Při těchto slovech se pan Maurin konečně podíval do zahrady. — Ten mladý Trampus je tam ještě, řekl, již je skoro u gloriety. A co to tam kutí na zemi?

Mladý Trampus, kterého bylo z okna dobře viděti, dupal po něčem v trávě.

Náhle pan Maurin vylítl: Egone, zvolal, to vypadá tak, jako by zahlazoval stopy! Povážíme-li že je jeden z těch čtyř, které máme plné právo podezřívati!

— Nesmysl, namítl advokát starostlivě, nemíchejte se do toho raději! Vždyť je to ještě hoch — — —

Avšak pan Maurin neposlouchal: Myslím, že sejdu do zahrady, bručel, a že se podívám zblízka na tu práci, které ten hoch věnoval už skoro celou hodinu. Ale ne, nebudu se do toho míchat... jen se podívám! A pan Maurin vstal a několika skoky jako ohaň ocitl se u dveří.

KAPITOLA DEVÁTÁ,

ve které je zaznamenáno, že v noci přelo, a ve které se zjišťují stopařské záliby mladého Trampusa.

Pan Maurin přeběhl také zahradu s neuvěřitelnou čistotí, takže advokát, který nebyl tak rychlý a který kromě toho nikdy nezapomínal do jisté míry na svou advokátskou důstojnost, dorazil k němu, když už jeho přítel byl v čilém rozhovoru s mladým Trampusem. Tento Trampus byl vysoký, urostlý mladík sportovního typu, plavých vlasů a malých modrých očí, které měly sympatický, přímý výraz. — Bože, pomyslí si advokát, vypadají-li takto zločinci!... Ale pan Maurin byl nejspíše více než kdy jindy odhodlán, že se bude přidržovati svého neomylného pravidla, že člověk klame všemi svými zevními známkami kromě svého hlasu: Hlas mladého Trampusa se mu nelíbil. Přeskakuje trochu infantilním způsobem z vysoké polohy do falsetu, připomínal hlas mutujícího chlapce. Tento hlas, ve kterém spatřoval křiklavé vtělení bezcharakternosti a úskočnosti, nevnukal mu důvěru ani za mák. — Mohl byste mi říci, ptal se mladíka již po druhé, co vás tak zajímá v té trávě?

— Mohl byste mi říci, ptal se naopak mladý Trampus, co vás opravňuje, abyste mne tak neslušně obtěžoval?

— Božínku, to je snad podružná otázka, vmísil se dr. Rada.

— A co je hlavní otázka? zeptal se Zdeněk.

— Hlavní otázka je, víte-li snad něco o člověku, který odnesl dnes v noci z galerie obraz van Dyckův.

Mladý Trampus řekl sice „to je pěkné nadělení“, ale očividně nebyl příliš dotčen tou zprávou, což silně zvětšilo podezření páně Maurinova. Novinář si neodpěl poznámku: Zdá se, že vás to nerozčililo více, než kdyby se jednalo o pytel bramborů, který byl odnesen! . . .

— Víte, řekl mladý Trampus, zde se něco podobného přihodí skoro každý měsíc.

— To ovšem člověk poněkud otrně, připustil pan Maurin. — Ale snad se pamatujete, kdy jste přišel naposled do styku s hlídačem obrazárny?

— Naposled to bylo včera večer, asi po sedmé hodině, kdy jsem mu nesl večeri.

— Sestávala večere také z černé kávy?

Mladý Trampus se tvářil, jako by se rozpomínal. Pak odpověděl záporně.

— Zdá se, že trpíte posunčinou, zvolal pan Maurin, vrhaje se k němu. Po té se rozvinul jakýsi zápas mezi Zdeňkem, který opravdu prováděl nohou jakési nesmyslné pohyby v trávě a mezi panem Maurinem, který mu v tom chtěl zabránit . . . Ale mladý Trampus byl silnější a odhodil pana Maurina, který však zvolal: A nyní dost, vy zatracený blázne! Přestanete s tím vším, nebo vás odevzdám policii! . . . Zmínka o policii na Zdeňka zřejmě účinkovala. Zarazil se a řekl: Byl bych rád, kdybyste mi konečně řekl, pane doktore, proč si váš přítel tak na mne zalezl.

— Povím vám to několika slovy, hochu, pravil advokát. — Tento pán, který vás tak dopaluje, je slavný novinář pan Maurin z Hlasatele. Někdo jej uvedl na stopu zločinu, který se udál dnes v noci v tomto domě. Myslili jsme, že jde o krádež van Dyckova obrazu. Ale je to nesmírně horší: Současně byl také otráven hlídač, který hlídal galerii. Můj přítel nyní pátrá po stopách.

Zdeňk se zděsil: Účinkovalo-li před chvílí na něho tak málo prozrazení, že byl odnesen cenný obraz, byl nyní tím hůře zděšen. Počal se chvěti na celém těle a zakryl si rukama tvář, jako by nemohl snést pohledu Maurinova. Vykřikl: Usmrcen! Bože, to není možné!

— Bohužel ano, pokračoval advokát, člověk, který chtěl odnésti obraz, očividně jej odklidil s cesty.

— To není možné, křičel Zdeňk nesmyslně, aby ten člověk byl mrtev!

Pan Maurin, který Zdeňka upřeně pozoroval, řekl náhle: Jděte do obrazárny, mladý muži, a podívejte se na toho muže — máte-li tolik odvahy. Přesvědčíte se sám, že jste mu podal příliš velkou dávku uspávacího prášku. Usmrtil jste jej!

Byl to velmi pohnutý okamžik. Doktor Rada, který zřejmě neschvaloval počínání svého přítele, sklopil oči a pohrával si nervosně rukavičkou. Naproti tomu mladý Trampus díval se na pana Maurina dlouho a s takovým výrazem, jakoby nevěřil svému sluchu. Potom řekl: Vy si myslíte, že já jsem to udělal?

— Ano, přisvědčil pan Maurin, vy jste to udělal!

— Nezbláznil jste se, pane Maurine? zeptal se Zdeňk.

Ale pan Maurin odpověděl velmi pevně: Nezbláznil jsem se, nešťastný človče! Vedle mrtvého byl nalezen koflík se zbytky jedu v černé kávě. A sám jste se přiznal, že jste byl poslední, který nesl hlídači jídlo. Koflík byl z vaší domácnosti — jen vy jste mu mohl podati ten jed, nebo váš otec nebo vaše matka. Ale byl jste to vy — jinak byste se tady nezabýval už hodinu tím, že odstraňujete stopy, které po vás zbyly v mokré půdě, když jste v noci odnášel svou kořist, kterou zaplatil nevinný člověk svým životem!

Zdeňk byl tak ohromen, že nebyl schopen slova.

Ale advokát zvolal prosebně: Pro boha, Arne, mírněte se, jsou to přece jen pouhé předpoklady!

— Předpoklady! vykřikl pan Maurin — ale je tohle také „předpoklad“? S těmi slovy ukázal doktorovi na jedno místo na zemi, u kterého stál. — Zde je stopa, řekl, kterou tento mladík chtěl zahladit, jako zahladil již všechny ostatní stopy, které vedou k tomuto místu od domu! Stopa, ze které by nezbylo nic, kdybychom byli přišli jen o několik minut později, neboť jsme poskytlí Trampusovi tolik času, že se mohl dostat se svou zahlazovací prací až ke gloriету, kudy se bezpochyby v noci pustil do města i se svou kořistí.

Advokát se sklonil nedůvěřivě nad Maurinovu stopu. Byl to malý důlek, dosti hluboký, kulatý ve směru domu a přímý ve směru gloriету. A druhou část stopy tvořil otisk úzké, podlouhlé podrážky.

— Ale, milý Arne, zamumlal advokát ohromen — to přece není stopa pana Trampusa! To je očividně stopa, kterou zde zanechala nějaká žena! Přece pan Trampus nenosí botky se špalíčkovými podpatky a nenosí podešve tak úzké, jako měla osoba, co zde zanechala tu stopu!

Advokát se rozhlédl a pokračoval: Je tu ještě spousta těch důlků, ale nevidím ani jedinou stopu po slušných mužských botkách! A doktor konečně zapomněl na svou advokátskou důstojnost a čile se rozeběhl po zahradě, která byla ještě tak vlhká, že každá kročej, kterou dr. Rada učinil, zanechala v zemi jasně viditelný vtisk. — Není tu nikde nic, křičel advokát, co by nasvědčovalo tomu, že pan Trampus byl v noci v zahradě! Stopy končí u gloriету a jsou to jen ty stopy po ženě! ... Když to zjistil, advokát se vrátil ke Zdenkovi, položil mu ruku na rameno a řekl prosebně: Snad odpustíte mému příteli, že se nechal unést svou domněnkou! ... Ale Zdeněk mlčel, takže se dru Radovi

zdálo, že objev, který učinil, účinkoval na mladého Trampusa ještě hůře než prve podezření, které pronesl pan Maurin o něm samotném. Jeho tvář vyjadřovala dokonalý zmatek a strach. Konečně se vzchopil tak, že mohl zamumlat: Odpustím to panu Maurinovi tehdy, přestane-li se míchat do věcí, do kterých mu nic není.

Ale pan Maurin, ačkoliv zmaten a zahanben, nechtěl se vzdát: To mi ani nenapadne, řekl; — je třeba jen opravit předpoklad. Myslím jsem, že jste tu věc spáchal sám. Ale zdá se, že jste měl spoluviníka. Lépe řečeno: Spoluvinici! Co můžete říci kloudného o těchto stopách?

— To je stará historie, zamumlal Zdeněk.

— Je-li to stará historie, obořil se na něho pan Maurin, povězte nám, jaký důvod vás vedl k tomu, abyste odstraňoval stopy po této staré historii od časného rána až do našeho příchodu krok za krokem všude, kde jste je našel?

— Opravdu, zasáhl advokát, vaše počínání je určitě nepochopitelné, pane Trampuse! Za okamžik tu bude policie a ta vám položí stejnou otázku jako můj přítel! Pokládám za svou povinnost, abych vás upozornil, že se nacházíte v samém středu hrozného podezření! Snad by to dopadlo pro vás lépe, kdybyste nám pověděl, kde se nyní obraz nachází!

— Nevím o tom, odpověděl Zdeněk advokátovi, který ve všech situacích myslel na zájmy svých klientů. — Celá věc je jen sběh nešťastných náhod!

— Ach, jděte, zvolal pan Maurin, vaše počínání vás usvědčuje! Vždyt jste tak rozehvěn, jako byste se nacházel v transu!

— Přece mne nepodezříváte vážně z vraždy? zeptal se Zdeněk, jehož stav byl opravdu žalostný; jeho hlas nyní skutečně připomínal neobyčejně živě hlas mutujícího chlapce; jeho pohled tékal v největší hrůze od pana Maurina k dru Radovi a s ním na nešťastné stopy.

— Jste tím sám vinen, vytkl mu pan Maurin. — Chceme vás zachránit. Ale proto musíte nám říci vše, co víte o těchto stopách!

— Tyto stopy, odpověděl mladý Trampus, nepatří do té historie, ubezpečuji vás. — Jsou to špatné stopy.

Pan Maurin se rozzlobil: Nuže, to je zatracená neupřímnost. Víte něco a nechcete nám to říci. Jak víte, že ty stopy nepatří do té historie? Co víte o té historii?

— Nemohu vám to opravdu říci — teď... zamumlal Zdeněk.

— Co tedy víte o těch stopách?

— To také nemohu říci...

Pan Maurin pokrčil rameny: Jste strůjcem svého osudu. Ze sto lidí devadesát devět řekne, že jste zamíchán do té věci, i když je váš pohled sympatický a i když si pomyslí, že byste snad nebyl schopen takového skutku. Jsou to fakta! Ničíte stopy, které byly zanechány na zahradě v té noci, kdy byla spáchána milionová krádež a vražda. Vysvětlete své počínání! Každý řekne, že byste to nedělal bez příčiny. A kromě toho — jste dětina! Každý i bez vašeho přiznání vám poví, jak jak se to vše odehrálo. Zvíme i bez vás, kdo šel touto zahradou dnes v noci a proč to učinil. Řeknu vám, že ta osoba je někdo, koho chcete zachránit. Proč to chcete dělat, ačkoli se vrháte sám do nebezpečí? Jen proto, že se bojíte, abyste nebyl prozrazen se svým podílem i vy. Zeptejte se doktora Rady, bude-li nějaký vyšetřující soudce se dívat na tu věc jinak!

A nečekaje na výrok advokáta, který se tvářil nadmíru smutně, pan Maurin se nyní sám vydal po stopách, které skutečně končily u dlážděné cesty několik kroků před gloriem. Pan Maurin vstoupil do gloriem a rozhlédl se. Gloriet byl okrouhlý a uzavřený. Zdánlivě bylo úplně nepochopitelné, proč by člověk, který chtěl od-

nésti obraz, vstupoval do tohoto gloriem. A přece pan Maurin měl dojem, že lupič vešel do gloriem a tento dojem v něm zesílil, když viděl, že kol dokola gloriem nebylo již viděti žádných stop. Stopy končily na dlážděné cestě a dlážděná cesta končila u gloriem, za kterou byla zeď, vedoucí na staré zámecké schody. Pan Maurin vyšel, aby si ověřil tuto okolnost. Mezitím mladý Trampus, velmi ztrápený, vešel do gloriem s advokátem a usedl na zídku. — Je to od vás opravdu hrozně pošetilá a nebezpečná hra s ohněm, řekl mu dr. Rada domlouvavě. — Máte ještě čas, abyste si rozvážil své počínání do příchodu policie. Kdybych byl na vašem místě, řekl bych bez mučení vše co vím.

Ale Zdeněk zarputile mlčel; jeho pohled těkal rychle s místa na místo.

— Mezi námi se vznáší něco nevysloveného, pokračoval advokát. — Jisté jméno... Ale policie nebude tak jemnocitná jako my a poví to jméno nahlas. Chcete kohosi kryt a neuvažujete, že je to pro vás nesmyslné a pro tu osobu neúčinné. Já nevěřím, že byste byl do toho zapleten, ale bude-li trvat na svém pošetilém stanovisku, nezabráníte tomu, abyste nebyl do toho nakonec přece vtažen. Octnete se v lidských ústech! Jste přece student — co tomu řeknou vaši přátelé? A já znám ty věci: Je-li vyřčeno nějaké jméno v nějaké ošklivé historii, zůstane již v lidové paměti provždy, i když se nakrásně podaří důkaz, že šlo o omyl. Proto vás varuji, abyste si jednou nevyčítal, že jste byl nemístně — milosrdný.

Zdeněk náhle vyskočil, jako by byl ve velkém rozčilení: Nuže, zvolal, máte pravdu, pane doktore, jděte a přiveďte pana Maurina — povím mu vše, co vím.

— Konečně rozumné slovo, řekl advokát, potěšen svým úspěchem, zavolám pana Maurina.

— Ne, prosil naléhavě Zdeněk, nechci, aby byl kde

kdo upozorněn, že s vámi hovořím. — Jděte pro něho a přiveďte ho.

— Ale vždyť je to jenom padesát metrů, řekl advokát; když však Zdeněk trval na svém, advokát poslechl a šel pro pana Maurina. Leč pan Maurin zle se obořil na doktora Radu: Proč jste odcházel od toho mladíka, osopil se na něho; nenapadlo vás, že se vás chce jen zbavit a že si vymyslíl tuto záminku, aby mohl za vaší nepřítomnosti schovat nějakou věc, kterou tam uviděl, zatím co jste se s ním bavil?

— Bože, Maurine, řekl advokát, z vás jde hrůza od té doby, co jste se stal detektivem. Je ještě na světě člověk, kterého byste nepodezříval z vraždy nebo z nějakého podobného zločinu? Ujišťuji vás, že tomu hochovi naprosto zle křivdíte.

— Ano, ano, vím, bručel pan Maurin, spěchaje ke gloriету, ale dejte si dobrý pozor na to, co nám teď řekne. Hoch? Prohnaný ničema!

Přesvědčení dra Rady, že jeho přítel tomu mládenci křivdí, bylo otřeseno hned při prvních slovech Trampusa.

— Chcete mi prý vše vysvětlit? zeptal se pan Maurin.

— Ano, chci vám říci vše, pravil Zdeněk. — Odkryli jste mé tajemství. Mám — přítelkyni... která mne někdy navštěvuje. Nechci, aby otec o tom věděl a proto má přítelkyně přichází dvířky ze starých zámeckých schodů. Sešli jsme se také včera a ráno mi napadlo, že v noci přišlo a že by otec mohl najít v trávě stopy. Proto jsem to chtěl zahladit. To je vše.

— Hleďme, řekl pan Maurin. — Mohl byste mi ukázat klíč od těch vrátek?

— Nemohu, řekl mladý Trampus, má jej má přítelkyně.

— Dobrá, snad byste nám mohl říci, kdo je ta přítelkyně.

— To ovšem nemohu. Ale ujišťuji vás, že to je vše.

— Vše, řekl pan Maurin mrazivě, kromě toho, co schováváte v pravé kapse!

Zdeněk zbledl: Nevím, co míníte! Nemám nic v pravé kapse.

— Uvěřím vám, odpověděl pan Maurin, dovolíte-li mi, abych se o tom přesvědčil: Obratě před námi kapsu naruby.

— Něco vám řeknu, pane Maurine, odpověděl Zdeněk nejistě: Vymyslíl jste si na mne věci, kterých byste litoval, kdybych vás žaloval. Ale vy jste patrně blázen a bláznů nestíháme. Ale také se s nimi nebavíme. Prohlašuji vám, že jsem s vámi skončil a že už nebudu dbát vašich pošetilostí.

— Velmi jednoduchý prostředek, řekl pan Maurin, zastupuje mu cestu, abyste se vyhnul nutnosti ukázati mi, co máte v kapse. A vy tam máte opravdu zajímavou věc! — Snad nemám práva abych vás obtěžoval, ale každý slušný občan má povinnost, aby pomohl všemožně právu a spravedlnosti. Osmělím se porušit vaše právo a nedovolím vám, abyste odešel dříve, pokud nám neukážete, co máte v kapse! Učiníte-li ještě krok, zavolám jednoduše vašeho otce a povím mu to, co jsem řekl vám.

Zdalo se, že mladý Trampus chce již použít násilí a že chce odstrčit dotěravého pana Maurina. Ale zmínka o otci na něho očividně účinkovala tak, že nechal té myšlenky. Účinkovala na něho ještě rozsáhleji. Jeho bojovné odhodlání se očividně zlomilo a Zdenka se zmocnil jakýsi fatalismus. Uklidnil se, pokrčil rameny a řekl: A teď vás budu já varovat, pane Maurine. Jste vážný člověk a byl jste mi sympatický. Chci abyste se nedostal do hrozné blamáže. Jste na falešné stopě. Až si to jednou uvědomíte, budete si rvát vlasy, že jste mohl být tak pošetilý. Rozmyslete si to. Ale kdybyste

sám chtěl svému neštěstí, povězte mi to a já vám ukážu, co mám v kapse. Mám tam opravdu něco a schoval jsem to tam, protože jsem se bál, aby vám ten hloupý nápad neuvízl ještě hlouběji v kotrbě. Jak jste uhádl, že to tam mám?

— Velmi jednoduše, řekl pan Maurin, sáhl jste si několikrát nervosně na kapsu, když jste si nemohl dávat na sebe pozor. A pokud se týče vašeho zájmu o mou pověst, děkuji vám. Sám se postarám, abych nebyl zesměšněn. A uznáte, že bych byl celému světu za blázna, kdyby se řeklo, že jsem byl jen na krok objevu, který má snad rozhodující důležitost pro mé pátrání a že jsem ustoupil, nechav se oklamat vašim předstíraným zájmem! Jen nám hezky ukažte, co máte v kapse!

Zdeněk pokrčil rameny, sáhl do kapsy a podal panu Maurinovi malý, lesklý předmět. Byl to elegantní crayon ze zlata, drobnůstka, jakou nosí ženy. Pan Maurin si to pozorně prohlédl: Na crayonu je vyryt monogram, řekl, začáteční písmena M. K. . . . Co myslíte, že znamená ten monogram?

Chování Zdeněkovo bylo stále podivnější: Odpověděl nejen klidně, ale přímo výsměšně: Ještě jednou vás varuji, Maurine, nekopejte tak lehkomyšlně hrob své pověsti! Vraťte mi ten crayon a pusťte jej z hlavy. Nechcete?

— Ne, odpověděl pan Maurin; daleko více by mne zajímal váš názor na to, co asi znamenají ta dvě písmena.

— Znamenají Malvína Kannová, řekl Zdeněk. — Je to tužička slečny Kannové. Tím jste o kus dále ve své teorii, Maurine: Našel jste ženské stopy na zahradě, nyní máte crayon s monogramem Malvíny. Je to hrozně snadné, co, býti detektivem! Nyní máte zjištěno, že slečna Malvína byla dnes v noci v tomto domě. A pro-

tože dnes v noci byl ukraden van Dyckův obraz a protože byl při tom hlídač zavražděn, máte již vše jasné: Slečna Kannová odnesla obraz a já jsem jí to umožnil tím, že jsem uspal hlídače. Na neštěstí neumím s jedy zacházet, podal jsem mu větší dávku než jsem chtěl. Jsem tedy nejen spoluviník na krádeži milionového obrazu, ale nad to vrahem! Mám se ještě k něčemu doznat?

Pan Maurin pokrčil rameny: Snad byste nám mohli říci, zda je možno dostat se tímto gloriem na staré zámecké schody.

— Samozřejmě, řekl Zdeněk. Zde v podlaze jedna kamená deska je otáčivá. Pohnete-li jí, dostanete se do podzemní chodby, která končí právě v zámecké zdi. Ale nenapadlo vám, že kdyby slečna Malvína skutečně chtěla odnést obraz, že by asi nerozsévala po trávě své stopy, nýbrž že by šla po dlážděné cestě k hlavnímu zahradnímu vchodu?

— Nenapadlo vám, obrátil pan Maurin otázku, že je krajně obtížno vysvětlit, proč byla slečna Malvína právě dnes v zahradě?

— To vám ovšem nemohu vysvětlit, řekl Zdeněk.

— A nenapadlo vám, pokračoval pan Maurin, že každému bude podezřelé, uvidí-li vás, jak bez příčiny odstraňujete ze zahrady doklady o tom, že slečna byla dnes v noci v zahradě?

— Nechtěl jsem, řekl Zdeněk, aby se vědělo, že byla dnes v noci v domě.

— Hleďme — a jaký jste měl pro to důvod?

Mladý Trampus se zarazil: Měl jsem pro to opravdu důvod — ale nemohu vám říci, jaký to byl důvod.

— Ach, povzdechl si pan Maurin, vy jste stále ještě tvrdohlavý! Ale to snad můžete říci, jak se slečna Malvína dostala do domu?

— Kráčela přes trávník k oněm dvířkám, která vedou do sklepení, kterého se již dávno nepoužívá.

— Měla od toho sklepení klíč?

— Bezpochyby, odpověděl Zdeněk.

— Dovedte nás tam! vyzval jej pan Maurin.

Když otevřeli sklepení, objevily se jim v prachu podlahy čtyři řady stop: Dvě řady oněch ženských stop, které našly na zahradě a vedle toho dvě řady mužských stop, které zanechal Zdeněk. — Ne, miláčku, zvolal pan Maurin vítězoslavně: Vidíte, jsou zde dvě řady vašich stop! Slečna neměla klíče od sklepení a nemohla jej mít, protože pravíte sám, že sklepení nebylo používáno. Ale vy máte ten klíč, dokonce jej máte při sobě. Vy jste měl smluveno, že počkáte na slečnu zde v tomto sklepe a že ji vpustíte do paláce. Pak jste zase za ní zavřel. A ráno, když vám napadlo, že by mohly zůstat v mokré půdě stopy, poděsil jste se a pokusil jste se je odstranit. To vše dokazuje, že jste měl opravdu mnoho důvodů, abyste měl obavy o mou pověst! Co na to asi řeknete, mladý muži?

— Nyní neříkám již nic, pravil Zdeněk s posměchem, ale je mi vás, pane Maurine, strašně líto! . . .

KAPITOLA DESÁTÁ,

ve které se představuje rtutovitý inspektor Klubíčko, který vzbudí nelibost páně Maurinovou a který pohne mladého Trampusa ke zpovědi.

Když se pan Maurin vrátil s doktorem Radou a Zdeněkem do domu, shledali, že inspektor Klubíčko z pražského bezpečnostního oddělení je již na místě. Inspektor byl malý, rtutově pohyblivý muž, starší ztěží třicet pět let, výrazem rozený slidič. Do jeho očí, z nichž jedno bylo menší druhého, soustředila se všechna nepokojná zvědavost světa a všechna nedůvěra k lidem. Přivítal pana Maurina s mnohoslibným úsměvem: Ten případ bude asi státi za to, Maurine, řekl, je to skoro mysteriosní. Hlídač, uzamčený v galerii je otráven, obraz, který hlídá, je vyříznut a odnesen! Nechal jsem odnést rám do bezpečnostního oddělení.

— Našel jste na něm stopy? zeptal se mrzutě pan Maurin, kterému nic podobného nenapadlo.

— Našel a velmi zajímavé! Byli dva pachatelé. Jedním pachatelem byla žena, která byla tak neopatrná, že nechala na rámu několik otisků svých prstů. A vedle toho zde byl ještě druhý pachatel, Ten však měl již jakési ponětí o věci a vzal si gumové rukavice.

— Jste si tím jist, zvolal pan Maurin, který byl velmi rozčilen.

— Ale ano, Maurine, byla to gumová rukavice a nemusil se bát sahat na obraz, měl-li jí na ruce. V tom

případě nemá zanechaná stopa žádný charakter, aby bylo možno usuzovati na pachatele. Myslím, že jeden z těch dvou byl z domu. Jinak by ten hlídač od nich nevzal kávu, ve které byl jed. Snad to byla ta žena.

— Ale v domě je jen jedna žena, řekl dr. Rada, paní Trampusová.

Klubíčko pokrčil rameny: Tu nechme stranou! Po-
díval jsem se jí na prsty. Kdyby to byly její prsty, byla by musila být stopa při nejmenším dvojnásobná. Ale byly to prsty ženv, která nepoznala tělesnou práci, ženy ze zcela jiné sociální vrstvy.

— Vidím, že již máte nějaké podezření, řekl pan Maurin.

— Ale ne, odpověděl inspektor, vždyt jsem zde teprve deset minut a nevím o tomto domě dohromady nic. Ale máme dosti času a jistě tomu přijdeme na kloub.

— Chcete-li tomu přijít na kloub, poznamenal dr. Rada, radil bych vám, abyste si pospíšil. Neboť máte dva soky, kteří by mohli být hotovi dříve než vy.

— Dva soky? podivil se inspektor? A kdo jsou ti sokové?

— Jedním z nich je pan Maurin, pokračoval advokát, který se náhodou sem dostal před vámi a který je už o hodný kus před vámi.

Inspektor se usmál způsobem, který prozrazoval, že by se nebál tohoto soka, i kdyby se byl pan Maurin ocitl na scéně zločinu o měsíc dříve než on. — A kdo je ten druhý? zeptal se.

— Bude zde co nevidět, řekl dr. Rada. — Je to Purcell — snad ho znáte.

— Ale! zvolal inspektor Klubíčko, Purcell? Kdo ho sem zavolal?

— Já, řekl Rada, víte, jde při tom nejen o vraždu, ale také o peníze mých klientů. Jsem odhodlán vypsati cenu pro toho, kdo nám vrátí obraz. Myslil jsem, že

80

musím těžit z té šťastné náhody, když Purcell je právě v Praze, a telefonoval jsem mu.

— Ale ovšem, řekl inspektor, neuměje zakrýt své zklamání, ať přijde pan Purcell! Beztoho bych jej rád viděl při práci... A mluvil jste o nějaké ceně? Jak bude vysoká?

— Mínil jsem dvacet tisíc.

— To je pěkná cena, řekl inspektor, ale obávám se, že pro Purcella to bude málo, přepočítá-li si to na libry.

— To je pravda, řekl dr. Rada starostlivě, musím tu cenu zvýšit... zeptám se hlavních klientů.

— Maurine, zeptal se inspektor, vy tedy již máte o té věci nějaké ponětí?

— Znáám oba pachatele, řekl pan Maurin. — Přišel jste opravdu trochu pozdě, Klubíčko. Je mi vás líto — snad vyhraje cenu za nalezení obrazu, ale pachatele vraždy jsem vám vyfoukl před nosem.

— Ale jděte! divil se mužík, jste tady prý hodinu a že byste za takovou krátkou dobu, vy nováček, rozluštil případ, který je přece jen hodně nejasný?

— Ano, řekl náhle Zdeněk, pan Maurin zjistil, že vraždu jsem provedl já.

— Jděte! zvolal Klubíčko. A kdo jste vlastně?

— Jmenuji se Zdeněk Trampus, inspektore, a jsem student a syn vrátného v tomto domě.

— Máte ho opravdu v podezření? zeptal se inspektor s podivem pana Maurina.

Pan Maurin přisvědčil.

— A kdo odnesl obraz? pokračoval inspektor ve výslechu, to víte snad již také?

Opět odpověděl místo pana Maurina mladý Trampus: Obraz odnesla slečna Malvína Kannová, dcera majitele této obrazárny.

Inspektor byl tak překvapen, že se díval nedůvěřivě s jednoho na druhého, nemají-li jej za blázna.

— Ale ovšem, inspektore, pokračoval Zdeněk, což jste nenašel na rámu dva otisky? Jeden, který zanechala malá, elegantní ruka ženy a druhý, který zanechal nějaký zločinecký profesionál, který byl tak prohnáný, že si vzal na to gumové rukavice? Ten profesionál zločinu, to jsem já a ta něžná ženská ruka — ta patří slečně Malvíně.

Inspektor byl stále udivenější: Dovolte, zvolal, můžete tak klidně vypravovat všechny ty neuvěřitelné věci, při nichž jste přece byl sám hlavním hercem? Jste snad tak cynický?

— Jsem patrně velmi cynický, řekl Zdeněk, zeptejte se na to pana Maurina.

— Skutečně, řekl Maurin, nedejte se, Klubíčko, svěsti pösou tohoto mladíka. Je to to poslední, co mu zbývá, tím je vše vysvětleno. Našli jsme na zahradě stopy, které bezpochyby tam zanechala slečna Kannová. A našli jsme v gloriету, kterým zloděj odcházel se svou kořistí, její crayon. Je na něm její monogram. A tento mladík, který od rána zamazával na zahradě její stopy, pokusil se schovati před námi ten crayon a aby vysvětlil, proč zamazával stopy, vymyslel si historku o tom, že jej v noci navštívuje v zahradě jeho milá. Kromě toho ještě víte, že vedle zavražděného byl nalezen koflík se zbytky kávy. V té kávy byl mu podán jed. A pan Trampus musil doznat, že on byl poslední, který nesl hlídači jídlo. Také jsme našli ve sklepě, kterým slečna Malvína přišla do domu, dvojí stopy pana Trampusa. To dokazuje, že měli smluveno, že jí vpustí sklepem, což také splnil.

— Nu, vy jste se opravdu činil, Maurine, zvolal inspektor. — Ale snad mně nezazlíte mé mínění: Je mi to příliš mnoho důkazů najednou. Zdá se vám, že ten mladík vypadá na vraha?

— Patrně ano, řekl Zdeněk.

— Nechte šašku, obořil se na něho inspektor, jde vám o kůži! Mám přijímat jako vaše doznání co jste před chvílí řekl? Přiznáváte se, že jste podal hlídači jed v černé kávě? Ze jste byl smluven se slečnou Kannovou a že jste ji pustil do domu?

— Nemusím se přiznávat, řekl Zdeněk — pan Maurin to dokázal. Jsem vrah a zloděj — zeptejte se jeho!

— Nejde teď o mínění pana Maurina, pravil inspektor rozezleně, jde o to, že vám zákonná autorita klade vážnou otázku, na kterou chce vážnou odpověď. A nemohu vám tajit, že vás nechám ihned zatknout, nebude-li to odpověď seriosní.

— Ach, v tomto případě, řekl Zdeněk, používám dobrodiní zákona a pravím: Ne, neotrávil jsem toho nebožáka, nebyl jsem smluven se slečnou Malvínou, nepouštěl jsem jí sklepem do domu a neukradl jsem s ní obraz. A stopa v gumových rukavicích nepochází ode mne.

— Co jste mínil tím „dobrodiním zákona“ zeptal se inspektor.

— Pokud vím, každý zločinec smí zapírat a toto zapírání nesmí mu být zazlíváno...

Inspektor, který jej bystře pozoroval, se zamyslel: Hochu, řekl pak, dal jste mi nejméně dvakrát právo, abych vás ihned zatkl jako pčezřelého. Co byste říkal tomu, kdybych vám místo toho nabídl cigaretu a kdybych vás poprosil, abyste mně řekl rozumně — naprosto rozumně, chápete! — co doopravdy víte o té věci?

Zdeněk mlčel. — Tak vidíte, pokračoval inspektor; — my, starší, musíme být rozumnější než vy mladší. Vy jste hrál nějakou nepochopitelnou zoufalou hru. Maurin je chlapík, vezměte na to jed, ale, rozumíte — je to pes, kterého po prvé pustili na lov. A vy jste mu přišel do cesty...

— To není dobré přirovnání, Klubíčko, řekl pan

Maurin, který se mračil; jsem snad pes, ale jsem starý pes. Myslíl jsem si vždy, že jste dobrý policista.

— A nyní si asi myslíte, že jste se ve mně šeredně zmýlil... usmíval se inspektor.

Pan Maurin pokrčil rameny: Přezíráte do očí bijící skutečnosti.

Inspektor, který poskakoval po místnosti jako ruť, tiše se smál: Ach, skutečnosti, povídal, něco vám chci vypravovat, Maurine, o skutečnostech. Víte, že „každý má svou pravdu“. A každý má svou skutečnost. Je někdy docela dobře přezírat skutečnosti, které příliš bijí do očí, Maurine. Chcete-li náhodou být dobrým detektivem, vstupte si dobře do paměti tuhle mou radu, příteli. Našel jste na zahradě stopy po ženě a já našel zde na rámu také stopy po ženě. All right, tato žena, ať je to kdokoli, bude mne nadmíru zajímat. Ale co, kdyby ty stopy na rámu byly již staré? He, myslil jste na to?

— Ale stopy venku byly zcela čerstvé, vyhrkl pan Maurin.

Inspektor se stále tiše smál: Podívejte se, Maurine, pojedete elektrikou a budete něco hledat v kapse. Každý si všimne, jak jste sebou vrtěl. A za okamžik váš soused vykřikne: Právě jsem byl okraden! To by byla mela, kdyby si lidé řekli: Ten člověk, který stojí vedle okraděného, hrozně sebou vrtěl, to bude jistě zloděj! Víte, oni si to skutečně většinou pomyslí; ale obyčejně si dají pozor, aby to řekli. Pamatujte si dobře ten příklad, Maurine. A teď ještě tohle: Já našel na rámu ještě jinou stopu, stopu po člověku, který pracoval v gumové rukavičce. Říkám vám: Ten to byl, co ukradl obraz. Možná, že ta žena a ten muž v rukavičce pracovali společně, to teď nechme stranou. Ale vy najdete venku důkazy, které staví toho hochu do podezřelého světla. Jistě se choval nadmíru podezřele, však

on nám poví, proč. Vidím to na něm, že už má k tomu chuť. Vsadím se, že nám to poví hned. A víte, proč nám to poví? Protože ví, že jsme si řekli: „jen dobré chtit ty oči mohou“. Víte, poesie, to je má slabost. Obyčejně spousta věcí, které vidím, byla již popsána nějakým básníkem. A já to pak vidím jeho očima. Ale tady neběží o oči básníka, nýbrž o oči tohoto hochu. Jen se na ně podívejte, Maurine. Oči, to je také „do očí bijící skutečnost“ a o těchto očích bych nerad věřil ty věci jako vy. Mohl jsem panu Trampusovi nabídnout dvě věci, Maurine: Pouta nebo cigaretu. Snad jsem ve vašich očích hrozně pošetilý člověk — ale rozhodl jsem se pro cigaretu. Ať visím, nepodplatil-li jsem jej tou cigaretou: Vidíte, Maurinečku, ten hoch už chce mluvit!

— Budu opravdu mluvit, inspektore, řekl Zdeněk, protože jste rozumný muž.

— Věděl jsem to, věděl, chechtal se inspektor — ale nebude to historka o schůzce s milou?

— Ne, bude to pravda, inspektore. Vstal jsem záhy a šel jsem se projít zahradou. Šel jsem po cestě ke gloriety a zahlédl jsem stopy v trávě. Napadlo mi, že slečna Malvína navštívila v noci tajně svého otce.

— Hleďme, hleďme, divil se inspektor — což dnešní dcery navštěvují své otce jen v noci a tajně?

— Vy nevíte, že slečna Malvína žije se svým otcem v nevůli?

— Pozoruhodné, zvolal inspektor, stále pozoruhodnější... Ale abych nezapomněl, doktore, rozhodl jste se snad již, jakou cenu vypíšete doopravdy na vrácení toho obrazu?

— Myslím, že to zvýším na padesát tisíc, řekl adyokát.

— Hezká sumička, zašeptal inspektor Klubíčko, skoro tři sta třicet liber! Pro našince celé jmění. Ale ti Angličané jsou tak zmlsaní!...

— Jste vyděrač, zvolal dr. Rada kysele — tedy sedmdesát pět tisíc.

— Ach, pět set liber, řekl inspektor, to zní již lépe. To je okrouhlé číslo... Myslím, že pan Purcell bude spokojen.

— A ne-li pan Purcell, tedy jistě vy budete spokojen, řekl advokát.

Nesmírně pohyblivá kůže na poněkud vysedlých lícních kostech inspektora Klubička provedla podivuhodnou hru pokory a výsměchu: Jděte, jděte, zvolal, jak bych si mohl troufat tam, kde bude pracovat Purcell! Ale v jeho očkách to hrálo tak pokrytecky, jako by měl již tu cenu v kapse a nádavkem k ní i dlouhý nos Purcellův. — Pan Purcell, pokračoval s nepopsatelnou hrou svých svalů ve tváři, kterým se po celé Praze říkalo „Klubičkovy faldy“, pan Purcell! Jsem zde vlastně úplně zbytečný. Připravuji jen pokorný raport a hned potom zmizím. Neporazí-li mne pan Maurin, pan Purcell bude se mnou tak rychle hotov, jako se svou ranní topinkou! Ta fakta, Maurine, jsou opravdu pozoruhodná! Slečna Malvína se hněvá se svým otcem, nicméně jej navštěvuje v noci jako Romeo Julii. A skrze spoustu tajných dveří! Oč, že slečna Malvína je nesmírně romantická bytost!

— Slečna Malvína je povznesena nad každé podezření, zvolal Zdeněk.

— Sapristi, řekl inspektor, podívejme se, hochu, plácám tu, plácám a zapomínám, že tu stojíte se svou zadržanou zpovědí. Ale to je tím romantismem. Nemožu o něm slyšet, abych se nepustil do všeobecných úvah. Z romantismu je snad dovoleno podezřívát? Doktore, trestá nějaký paragraf romantismus? No tak. Mladí lidé přece bývají často romantičtí, to by bylo třeba kriminalů, kdyby se ta vlastnost trestala! Vezměme na příklad vás, hochu! Vy si vyjdete ráno do zahrady, spa-

tříte stopy, poznáte v nich stopy slečny Malvíny a... vlastně, to je báječná věc, hochu! Děláte si sbírku ze stop? Pracujete na stopopisu Prahy? Ne? Znáte tedy dobře jen stopu slečny Malvíny? Báječné! Zase vzpomínám na verše:

*Já stávil jsem v zanícení
nad její v písku šlépějí...*

Jaký vy máte pozorovací dar, hochu! Uvidíte šlépěj a už víte: To byla slečna Malvína!

Inspektor se odmlčel, snad aby nabral dechu, neboť tato slova ze sebe přímo vychrlil, snad aby se podíval na „hochu“ a na pana Maurina svým nepopsatelně posměšným pohledem, kterým prý fascinoval své vyšetřovance jako velký Kiplingův Kaj hordu bandarlogů. Při tom učinil několik podivuhodně rychlých tahů ze své cigarety, která mu již téměř uhasla a obklopil se mohutným oblakem dýmu, jako by chtěl za ním zmizet. A za touto oponou ozval se zase ihned jeho posměšný hlas: — Ale kdybyste na tom přestal, hochu! Ale kdež! Vy se hned vrhnete na zem a jako blázen zamazáváte tu stopu botami — máte plno bláta na špičkách! Vidíte, já také občas vidím šlépěje, ale ještě jste mne neviděl, abych si pro ně kazil botky. Šlépěje! Šlépěje! Co na tom! Ale ne! Vy jste romantický hoch, hochu, a hned si pomyslíte: Ty šlépěje se zde octly v nejnevhodnější chvíli! Což přijde-li teď pan Maurin a uvidí-li je zde!... Myslil jste si snad o p r a v d u něco takového, hochu?

— Ne, odpověděl Zdeněk, myslil jsem si: Což uvidí-li ty šlépěje pan Zora!

Inspektor si zahrál na užaslého: Pan Zora? Kdo to je? Přísahala snad slečna Malvína tomu pánovi, že nikdy už nepřekročí prahu otcovského domu?

— Ne, odpověděl Zdeněk, pan Zora je tajemníkem pana Kanny.

Inspektor vypískl: Tak snad tedy přísahal pan Kanna svému tajemníkovi, že se již nikdy neuvidí se svou dcerou?

— Ne, řekl Zdeněk, ale myslil jsem si, že by pan Kanna mohl mít nepříjemnosti, kdyby se pan Zora dozvěděl, že slečna Malvína byla u něho návštěvou.

Inspektor se zatvářil nadměru zdrcené: Ti mladí lidé jsou jednoduše blázní, zasténal. Napadla by vám, Maurine, taková pošetilá myšlenka? Nebo vám, doktore? Hrabal byste se hodinu v zahradě, aby pan Zora nemohl zvědět, že slečna Kannová navštívila pana Kannu?

— Pan Kanna, vysvětloval Zdeněk, měl nepříjemnosti s paní Kannovou, která ho podezřívá, že sám tehdy upozornil telefonem slečnu Malvínu, že má být z galerie odnesen obraz van Dyckův. Paní Kannová odejela do ciziny a neuvěřila ujišťování pana Kanny. A pan Zora je jejím důvěrníkem. Napadlo mi, že kdyby pan Zora našel na zahradě ty stopy a kdyby to řekl své paní, paní Kannová by v tom mohla spatřovat potvrzení svého podezření.

— To nezní nelogicky, připustil inspektor, a věřil bych tomu naráz, kdyby to byla šlápěj pana Kanny, nad kterou byste postával v rozechvění. Je mně hrozně líto, hochu, ale mám dojem, že jsem se s tou cigaretou ukvapil. Vy jste si řekl, že mi povíte něco, ale něco že si ponecháte pro sebe. To nebylo od vás hezké. Budete se divit, když i já se k vám zachovám trochu nehezky?

— Chcete mne zatknout? zeptal se Zdeněk.

— Ale kdež, hochu, proč bych vás zatýkal? Což jste udělal něco zlého? Myslíte, že bych měl právo, abych vás zatkl? Vy přece nenosíte gumové rukavice a netrávíte lidi! Vy jen zamazáváte stopy! A schováváte do

kapsy crayony! A filosofujete ráno v zahradě! Celkem vzato — na zatčení to je slabé.

— Co tedy ode mne chcete?

— Maličkost, usmíval se pan Klubíčko. Táhle stojí tři moji spolupracovníci. Svět jim říká „tajní“, ale není to pravda: Jsou to jen pracovití, slušní lidé. Vyberte si jednoho z nich podle své krasochuti; radil bych vám toho mladého, jmenuje se pan Kost. Trochu divné jméno, ale za to umí vypravovat anekdoty. A s tím panem Kost ztrávíte několik hodin, doufám, že příjemných. Kdyby se stalo, že by se vám jeho anekdoty nelíbily, vyberete si některého jiného z mých přátel.

— Jinými slovy, řekl Zdeněk: Budu pod dohledem!

— Ne, řekl inspektor, vy budete dohlížet, aby oni neprovedli nějakou hloupost. Můžete se procházet třeba v zahradě.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ,

*ve které pan Purcell získá s virtuositou přehledu
a ve které se ptá inspektor Klubičko pana Maurina,
co by měl dělat.*

Když se Zdeněk vzdálil v průvodu pana Kosti, inspektor si zamnul spokojeně rukama. — A teď, řekl, teď už ani nehnu prstem. Nebylo by to fair vzhledem k panu Purcellovi. Počkáme na něho, my dva, Maurine, a nepustíme se do dalšího před jeho příchodem.

— Myslím, že se nepustím do ničeho vůbec, řekl pan Maurin rozezléně, neboť vy vedete vyšetřování takovým způsobem, že nevycházím z údivu.

Inspektor se zeptal překvapeně: Vám se mé vyšetřování nelíbí? Ale proč pak? Udělal jsem snad nějakou hloupost?

— Hloupost! bědoval Maurin. — Vždyť vy se vzdáváte všech trumfů ve prospěch pana Purcella!

— A ve prospěch vás, doplnil inspektor. — Nezapomeňte, že počítám vážně s vaší pomocí.

— Nevtipkujte, Klubičko, vám je vše, co jsem vyšetřil, jen pro smích.

— Ale zcela naopak, příteli, řekl inspektor, bera jej za ruce, zcela naopak — já jsem prostě ohromen vaším bystrozrakem. Vy jste mrštil vyšetřováním o jednu míli kupředu. Na amatéra je to rozhodně přímo zázračné! Co vy jste všechno nenašel v zahradě a jak jste to dal krásně dohromady.

— Krásně! řekl pan Maurin rozmrzele, ale proč jste to tedy rozházel?

— Nic jsem nerozházel, bránil se inspektor, nezapomeňte, že nechci před příchodem pana Purcella ani hnout prstem. Nechci dělat *faits accomplis*. Konečně nechci se blamovat. Kdo ví, s čím na nás pan Purcell vybařne! Jak bycli pak před ním stál, kdybych dal zavřít toho trochu potřeštěného hochu, který je až po uši zamilován do toho děvčete, co odneslo ten obraz.

Pan Maurin otevřel ze široka oči: Cože, zvolal, vy tedy věříte, že slečna Malvína odnesla ten obraz?

— Kdo jiný by jej odnesl? chechtal se inspektor. — Samozřejmě, že to byla ona. Nenašli jsme na rámu obrazu stopy, které mohou pocházet jen od ní? Nenašel jste vy v zahradě její stopy a nádvkem i její crayon? Nežije ona s otcem v nevůli a nerozhazuje-li její otec majetek, na který má i ona právo? Nemohla tedy přijít na myšlenku: Zachráním pro sebe před dražbou aspoň něco?

— Ale potom, zvolal pan Maurin, je v tom i ten váš „hoch“, jehož oči se vám tolik líbí! Sám jste zjistil, že slečna Malvína měla spoluvínika a my jsme vaše pátrání doplnili takovými objevy, že si nemůžete přát pádnějších!

— Ne, řekl inspektor energicky — ten, kdo slečně pomáhal, musil podat hlídači jed. Zde máte jeden z těch do očí bijících faktů, Maurine! Můžete na člověka naložit jen tolik, kolik je asi schopen unést. A tento hoch je sice schopen se zamilovat blouznivě do slečny Malvíny, je schopen zahlazovat její stopy v zahradě, ale není schopen, aby se s ní smlouval o krádeži obrazu a dokonce už není schopen, aby otrávil hlídače. Už proto, že by to znamenalo — při jeho povaze — konec lásky.

— Ale on ho nechtěl otrávit. On ho chtěl jen uspat!

— Je mi líto, Maurine, že vám musím stále odpo-

rovat, ale musím pátrat po někom jiném. Po někom, kdo by byl schopen podati hlídači jed, kdo by nosil gumové rukavice a kdo by neměl tak poctivé oči jako tento hoch. Snad jste chyboval, když jste soustředil své podezření na tom hochovi a když jste nevěnoval dosti pozornosti těm ostatním, kteří by to mohli také udělat?

— Naopak, řekl advokát, Arne, než soustředil podezření na mladém Trampusovi, probral všechny v domě.

— Pana Kannu ovšem vypustil, řekl inspektor.

— Ano, vy snad jej podezříváte?

— Upřímně, řekl inspektor, napřed jsem jej skutečně podezříval. Ale jakmile jsem viděl na rámu ženskou stopu, vzpomněl jsem si ovšem na to, co víme o poměru, který je mezi ním a jeho dcerou, a pustil jsem ho.

— Ale pak je zde už jen starý Tranipus, poznamenal pan Maurin.

Inspektor zvolal: Bože, vždyť zde je ještě pan Zora!

— Pan Zora! Ale ten by se přece nikdy nespojil s Malvínou. To jsou dva protichůdné zájmy.

— Jsou to opravdu protichůdné zájmy, připustil detektiv, ale konec konců ten pan Zora je jediný člověk, který by byl toho schopen. Znáte jeho minulost?

Pan Maurin přisvědčil. — Kromě toho, řekl, nepověděli jsme vám ještě vše. Není vám divno, že jsme zde před vámi?

Inspektor učinil žalostný posuněk: To se nám stává v poslední době napořád. Moderní novinářství má lepší policejní službu, než sama policie.

— Ale ne, řekl pan Maurin, je to poněkud zvláštní. Dnes ráno mne probudil telefonem někdo, kdo mi nechtěl říci své jméno, a pověděl mi, že zde byl ukraden obraz.

Tato slova účinkovala na inspektora Klubíčka, jako by se pod ním prudce zatřásla země. — Spravedlivé nebe,

zvolal, to zamotává tu historii ještě více! Poznal jste hlas toho člověka?

— Ne, myslím, že jsem slyšel ten hlas po prvé v životě. Leda snad, že jsem jej jednou slyšel pronésti několik slov.

— Proboha, zvolal inspektor zimničně, vypravujte mi vše, co víte, co jste slyšel a co se domníváte, ale slovo od slova... Vlastně, ne... to by nebylo fair. Musíte s tím počkat, až přijde pan Purcell. V tom je, myslím, klíč k celé záhadě. Ten člověk ví více, než my všichni, neví-li všechno. Vypátráme ho a přinutíme ho, aby promluvil.

— A ten člověk, řekl pan Maurin vítězoslavně, je právě ten Zora, kterého podezříváte!

V tu chvíli zahrčel před domem vůz. — To bude pan Purcell, zvolal advokát a rozeběhl se ke dveřím. A pan Maurin jej následoval, nevšímaje si zdrceného inspektora, po jehož tvářích pobíhalo ještě více záchvěvů než v okamžicích, kdy byl na nejvyšší míru rozrušen. Když oba přátelé doběhli ke dveřím, viděli před domem automobil, z něhož vycházel charakteristický člověk, vysoký, s nápadně malou vulgární hlavou, smutný, asi čtyřicetiletý. Vystupoval z vozu tak nevšímavě, jako by právě opouštěl svou postel a kráčet po schodišti, nevěnuje ničemu nejmenší pozornosti. Připomínal charakteristické zjevy Angličanů na Riviere, kteří se procházejí po Promenade des Anglais, naznačující, že krásy, pro které projeli několik set mil a utratili několik desítek liber, nezajímají je vlastně ani za mák a že je jim samotným nepochopitelné, proč se dopustili té pošetilosti a přijeli do té nudné Nicy. Jeho oči byly upřeny na jakýsi imaginární bod, který se nacházel někde mezi oběma těsně u sebe stojícími přáteli. Cizinec došel až k nim a chystal se projíti mezi nimi, jako by nebyli ničím jiným, než jakýmsi karyatidami, zdobícími vrata, když advokát

smekl a zeptal se anglicky: Mister Purcell, prosím?

Cizinec se konečně zastavil a odtrhnul své oči s onoho imaginárního bodu, upřel je na ně, odhaluje jim tím jediným pohledem hloubku vůle, síly a nedůvěřivosti, které tvořily asi hlavní součástky, ze kterých byla složena jeho osobnost. Pak se zeptal fádním hlasem: A vy jste, myslím, doktor Rada?

— Ano, řekl advokát, a zde je můj přítel, novinář Maurin.

— Váš velký, obdivující ctitel, zvolal pan Maurin, ukláněje se téměř až k zemi. — Musím říci, že dnešní den splňuje jedno z mých nejžhavějších přání.

— Ano? řekl Angličan úsečně a hned se obrátil na advokáta: Mám dva dny času před odjezdem do Vídně. Snad postačí?

A kouzlo sebejistoty tohoto muže bylo tak veliké, že pan Maurin si ani neuvědomil, že se stal předmětem neobyčejné hrubosti a že naopak zbožně vydechl: Zajisté!

Na to pan Purcell prošel jejich středem, a jako by byl v Kannově domě již po sté, vedl je ke schodišti. Nahoře se zastavil, obrátil se k oběma přátelům, kteří se lopotili, aby udrželi krok s jeho dlouhýma nohama, a zeptal se: Obrazárna?

— Je v tomto poschodí, řekl advokát, ale dříve bychom vám rádi pověděli, co bylo již zjištěno. Je zde již policie, která nechtěla pracovat před vaším příchodem.

Pan Purcell kývl hlavou a následoval dra Radu do pokoje, kde čekal, pohřížen v úvahy, inspektor Klubíčko. Pan Purcell mu letmo kynul a hned se zabořil do jednoho křesla a řekl: Počňte, inspektore, s výkladem! Na neštěstí inspektor Klubíčko mu nerozuměl, neboť neznal anglicky. Pan Purcell se trochu zachmuřil a řekl: Nevadí, můžete vykládat německy, znám ten jazyk. Inspektor se uklonil a počal svůj výklad, do kte-

rého shrnul vše, co sám vypátral a co vypátral pan Maurin. Načež pan Maurin vypravoval o svém ranním rozhovoru s panem Blll a o tom, jak dospěl k jistotě, že pan Blll je vlastně tajemník Zora. Během jeho výkladu Angličan, který si tolik cenil svůj čas, dokázal, že je mužem rozmyslným a metodickým. Beze spěchu vyňal z kapsy svého kabátu velké pouzdro a vytáhl z něho několik naprosto stejných doutníků, velkých a černých, jaké se prodávají v Londýně po shillingu. Poté dlouho a pečlivě vybíral mezi těmito bliženci a když si konečně zvolil, pomalu a metodicky zapaloval doutník na všech stranách, vložil do pouzdra zbylé doutníky a zastrčil vše do kapsy, aniž mu napadlo, že by měl snad nabídnouti také přítomným. A pak, vypouštěje z úst mračna dýmu jako tovární komín, podíval se na své spojence těma svýma přezíravýma očima, které jako by jim povídaly: Nechápu, proč obtěžujete mne, velkého Purcella, takovou hloupostí, kterou jste měli již dávno rozřešit sami! Ale protože to nečinili a protože mu za rozluštění slibovali pět set liber, pan Purcell se rozhodl, že to tedy učiní místo nich. Rekl: Rád bych viděl pana Trampusa mladšího. Jeden detektiv odešel pro pana Kost, ale vrátil se za chvíli, prozrazuje značný nepokoj. — Inspektore, pravil, kolega Kost vzkazuje, že si neví rady. Ten mladík, kterého má kolega střežit, odešel do jisté místnosti a kolega, který zůstal za dveřmi, myslí, že ten mladík je tam již příliš dlouho. Volá jej, ale ten mladík neodpovídá.

Pan Maurin se vymrštil, jako by byl uštknut. — Utekl, zvolal. — Zde máte, Klubíčko, ty oči, které „jen dobré chtít mohou“. Máte nějaký citát také pro tuto situaci?

— Ano, řekl inspektor. „Nožky, bílé nožky, kde šlapete květ májový.“ Řekl jsem to dobře? Ten hoch je buď velký osel — ale snad tam jen usnul. V mládí a ve stáří

člověk usíná, kde si jen sedne. Vám by se to ovšem, Maurine, již nepříhodilo.

Pan Maurin se na něho zahleděl s ustrnutím. — Klubíčko, zvolal, vy jste dnes v pramizerné kondici! Což nevidíte, že ten váš „hoch“ utekl proto, že je vrah?

Inspektor zatřepal rukama: To je zničující podezření, Maurine. — Ostatně zeptejte se na to pana Purcella! Přenechávám mu vedení. Policie je ochotna ustoupit před jeho autoritou a bude konati jen to, co pan Purcell navrhne. Chce pan Purcell, abych nechal vydati na toho bláznivého hocha zatykač?

— Neusnul-li tam, pak ano, řekl pan Purcell, zvedaje se z lenošky. — Snad je náměsíčný a bloudí teď někde po těch malebných malostranských střechách... Pan Maurin a doktor Rada se zarděli — za inspektora Klubíčka. Neboť se nezdálo, že tento rtuťovitý muž je zahanben svými porážkami a z plna hrdla se řehotal suchému vtípu pana Purcella, který jej minul nevšímavě a dlouhými kroky se ubíral za detektivem, který je všechny vedl k oné nešťastné místnosti, před níž nyní přechlapoval pan Kost jako před sfingou.

— Bože, Kosti, vy jste bulík, řekl pan Klubíčko, ale nezdálo se, že je příliš pohněván — tak se nechat napálit! Ukažte aspoň, že vaše ramena jsou lepší než váš mozek, a vyražte ty dveře — ačkoli jste to měl ovšem udělat již před několika minutami... Detektiv se opřel o dveře, které povolily — a v místnosti ovšem nebylo po Zdenčkovi ani památky.

— Ach, řekl pan Purcell ukazuje na otevřené okno, ten mladík tedy nemyslí na spánek. Dal jste, inspektore, strážiti vchody do domu?

— Můj ty pane, zvolal nešťastný inspektor, nepomyslil jsem si, že by to bylo nutné.

— Ale to byla od vás trestuhodná neopatrnost, zvolal

„Já že zde něco hledám?“ zeptal se inspektor naivně.

pan Maurin, vždyť jste mu tím usnadnil po druhé jeho útěk.

— Již se stalo, již se stalo, vzdychal inspektor, však my ptáčka lapíme, přeje-li si pan Purcell! Daleko nemohl utéci. Vždyť to byla od něho neuvěřitelná pošetilost, jestli si myslil, že nám upláchne. Přeje-li si pan Purcell, vydám na něho zatykač a do večera, ručím za to, je v našich rukách.

— Vydejte, řekl pan Purcell. — Dejte také střežit onoho obchodníka obrazy Katze. Chci vidět obrazárnu. Máte reprodukcii toho obrazu? Než odjedu, rád bych mluvil s majitelem.

— Vy odjedete? opakoval po něm inspektor užasle. — Ale kdo bude potom řídit vyšetřování?

Angličan pokrčil rameny; to byla jediná odpověď, kterou podle jeho mínění zasluhovala pražská policie. Doprovázen drem Radou, odebral se do obrazárny, nevšímaje si již zdrceného inspektora.

— Myslím, řekl inspektorovi pan Maurin štiplavě, že zde již nic nevybadáte. Chtěl bych vám říci několik slov, Klubíčko, ale ne před vašimi lidmi.

— Třeba milion, řekl inspektor, teď, když Angličan odjede, nemusíme už spěchat.

— Rány boží, sepal pan Maurin ruce, Klubíčko, já vás nepoznávám. Jste to vůbec vy? Od té chvíle, co jste sem přišel, kupíte chybu na chybě. Napřed otáľíte se zatčením toho svrchovaně podezřelého „hocha“, pak mu přímo umožníte útěk, jako byste s ním byl smluven, a nyní se necháváte od pana Purcella tak pokořovat! Což nechápete, že ten dlouhán nemá, co by zde ještě pohledával, a že si pojede přímo pro obraz!

— Ale jděte, řekl inspektor užasle, a jak to víte? Řekl vám to?

Pan Maurin zalomil rukama: Vy dnes nemáte vůbec úroveň, Klubíčko! Vždyť to každý vidí, jak ty věci za-

padají tak do sebe, že Purcell musí jet nyní do Komořan!

Inspektor byl velmi zaražen touto důtkou. — Můj ty Tondo, řekl nejistě, neměl jsem vůbec ponětí, že jsem spáchal v tak krátké době tolik chyb. Maurine, děkuji vám vřele za vaše upozornění. Musím se sebrat. Ale co myslíte, že bych měl nyní dělat?

Pan Maurin mohl puknout zlostí: Co byste měl dělat? Ale očividně jen jedno. Měl byste vzít rychlý vůz a měl byste se pokusit o to, abyste byl v Komořanech dříve než ten studený patron.

Pan Klubičko byl nyní více než užaslý a po jeho nesmírně pohyblivé tváři honila se jedna vlna překvapení za druhou: Ale jděte, zvolal, co bych měl pohledávat v Komořanech?

Pan Maurin sepal ruce k úpěnlivé prosbě: Člověče, vzdýt Komořany jsou sídlo slečny Malvíny, a ten bude mít obraz, kdo tam bude dříve!

— Podívejte se, drobečku, řekl pan Klubičko, vidíte, ale to mne vůbec nenapadlo! Člověk je tak v tom policajství až po krk, že nemá zhola žádnou fantasií. Zdá se, že pan Purcell opravdu zamýšlí si vyjeti do Komořan. Ale tu mi napadá, Maurine — vy jste vlastně neuvěřitelný člověk! Neuvěřitelně nezištný člověk! Vy se vlastně sám okrádáte o sedmdesát pět tisíc! Nebyl bych tak nezištný na vašem místě, Maurine. Kdybich byl vámi, vzal bych vůz — řádně rychlý — a koukal bych, abych byl v Komořanech o chvíli dříve než ten Angličan. A šel bych do slečnina pokoje, sebral bych ten obraz se stěny — anebo kam jej schovala — a večer bych si už dal v pěkné restauraci řádné bene na oslavu vítězství. Proč to vlastně neuděláte, člověče, který jste sám proti sobě?

— Myslil jsem, mumlal pan Maurin, velice překvapen slovy inspektorovými, že je to vlastně věcí policie...

— Ach, policie, zvolal žalostně inspektor, policie je nepohyblivá jako mastodont. Policie musí vždycky provádět spoustu nesmyslů, právě když by měla mít nejvíce na pilno. Poslyšte, co policie musí vykonat, dříve než bude moci jen pomyslet na výlet do Komořan: Musí vyrozumět soud, musí najít v tom hrnčičku jed, musí zatknout toho bláznivého hochy, musí strážit toho Katze a musí vyslechnout spoustu lidí. Policie má zkrátka na rukou okovy, myslíte-li na mne. Budu rád, dostanu-li se do těch Komořan pozdě odpoledne.

— Ale to už bude hezky pozdě, vykřikl pan Maurin, to vám zatím pan Purcell sebere smetanu.

— Budiž bohu poručeno, řekl resignovaně inspektor. — Ale, upřímně, Maurine, proč by měl pan Purcell vidět můj dlouhý nos a proč byste vy raději neměl vidět jeho dlouhý nos? Co abyste se opravdu složil do vozu a dojel si tam pro ten obraz? Konec konců cena je cena a vy jste byl beztoho také vyzván — myslím onoho pana Bill z telefonu — abyste se zúčastnil vyšetřování.

— Vlastně, řekl pan Maurin tiše, je něco na tom, co jste řekl! Sebral jsem dosti klopotně některé důkazy a byl jsem tak loyální, že jsem je svěřil Purcellovi. Naproti tomu on ani necekl o tom, co si o věci myslí, ačkoli, myslím, udělal si již úsudek. Upřímně — ten člověk je více nafoukaný než má právo.

— Nebudu o něm zle mluvit, smál se inspektor, ale řeknu vám, že uvidím tisíckrát raději, vyhraje-li to vy! Vypalte mu rybník, jste-li si jist, že jste samostatně dospěl k jistotě, že slečna Malvína v tom je.

— Je to moje jistota od první chvíle, řekl pan Maurin. — Skutečně tam pojedu, Klubičko! Nejde mi o ty peníze, ale rád bych viděl, stojí-li mé dedukce za něco.

— Vaše dedukce, zvolal Klubičko, to je hotová rozkoš poslouchat!

— Věříte už také, že Zora mi telefonoval?

— Je opravdu těžko ubránit se té víře, řekl pan Klubičko, ale řeknu vám loyálně — ač jsem dnes opravdu v mizerné kondici — že je mým zvykem, abych si dobře ověřil svůj základní kámen. Měl byste si s panem Zorou promluvit. Je to vlasně velmi nepřijemné, že ze všech lidí schází nám tu právě on.

— Proboha, zvolal pan Maurin, a co myslíte, že bych mu měl říci! Snad ne to, že jsem odhalil jeho incognito? Vysmál by se mi a všechno by popřel.

— Snad byste měl... řekl inspektor, ale pan Maurin mu vskočil do řeči: Nic bych neměl, k ničemu by to nevedlo! Pan Zora se sám přihlásí, až pozná, že jeho čas uhodil.

— Teď mi napadá, řekl inspektor, že vlastně pan Zora je k politování. On vám dopomůže k pěti stům librám a sám ostrouhá kolečka. On ví bezpochyby o pachateli té krádeže více než my všichni dohromady, ale že byla vypsána cena, dozví se, až ji už budete mít vy nebo pan Purcell v kapse!

— To je opravdu správné, řekl pan Maurin. — Kdyby byl pan Zora zde, řekl bych mu, co zamýšlím. Ale kdybych čekal na jeho návrat, mohl bych přijít pozdě. Víte, co udělám? Podaří-li se mi ten obraz najít, nabídnu tu cenu jemu.

— Hrome, zvolal inspektor, vy jste opravdový kavalír, Maurine. Gratuluji vám k tomu šlechetnému rozhodnutí. Pan Zora ovšem stěží přijme, doufejme. Snad se spokojí s polovicí. Rozhodně však bude mít z toho více než ubohý inspektor Klubičko, který vás již musí poprosit, aby směl odejít za svými záležitostmi. Za těmi pitomými malichernostmi, které bude lapat, zatím co vy — anebo pan Purcell — polapíte tu jedinou pořádnou věc, která za něco stojí. Servus, Maurine, jednou zapijeme vzpomínky na ten den, kdy jste mne, starého policajta, tak nezřízeně porazil.

KAPITOLA DVANÁCTÁ,

ve které inspektor Klubičko usvědčí pana Kannu,

že není zlodějem a vrahem.

Po odjezdu pana Maurina, za kterým následoval asi za čtvrt hodiny také pan Purcell, přihodilo se v Kannově domě několik zajímavých věcí. Inspektor Klubičko, když vyslechl zběžně starého Trampusu, který byl útekem svého syna ještě více zničen než matka Trampusová, kterou inspektor rovněž zběžně vyslechl, odebral se k panu Kannovi. Zastihl ho v nesmírném rozzechvění.

— Je to pravda, že podezříváte z těch hrozných skutků mou dceru? křikl na inspektora hned u dveří.

— Vyšetřování je jako bouře, která se valí nad horským údolím, odpověděl inspektor. — Odráží se od jednoho vrcholku k druhému a trvá to dlouho, než konečně spadne na místo, které bylo vyvoleno.

— Jinými slovy, sípěl pan Kanna, policie vskutku si myslí, že by má dcera byla schopna těch strašlivých věcí?

— Policie, odpověděl inspektor, musí postupovat tak, že shromáždí všechny lidi, na které by mohlo padnout podezření a že z té kupy postupně vylučuje ty, které podezřívala naplano. Nakonec vždycky zbude ten pravý — anebo ti praví...

Pan Kanna prošel se rozčileně po své pracovně: Mohu se zeptat, řekl, byl-li jsem také já v podezření?

— Samozřejmě, pane Kanne; byl jste dokonce první, kterého jsme musili podezřívát!

— A proč jste mne tedy nezatkli?

— Protože jsme viděli, že jsme vás podezřívali neprávem.

Pan Kanna znovu se prošel po světnici: Mohl byste mi říci, kam odejel ten novinář a ten Angličan?

— Obávám se, řekl inspektor, že odejeli — do Komořan.

— Ale to je sídlo mé dcery, zvolal nešťastný otec — proč tam jeli? A proč jste tam nejel také vy?

— Myslíl jsem si, že by bylo snazší, kdyby slečna Kannová přijela za mnou. Nechal jsem jí právě telefonovat. Ale odpověděli mi, že slečna Malvína někde před hodinou odejela.

— Nešťastné dítě, zvolal Kanna.

— Náhodou ji četník potkal na své ranní obchůzce. Říkal mi, že její vůz byl hrozně zablácen... Ten člověk měl dojem, jako by slečna dělala v noci nějaké dlouhé cesty.

— Nešťastné dítě, opakoval pan Kanna, lomě rukama — a ten crayon je její?

— Poznala jej s určitostí celá řada lidí — kteří ji mají rádi.

— A ty stopy na zahradě a na obraze?

— Budou to bezpochyby stopy slečny Malvíny, řekl inspektor; mohl byste mi snad říci, co si o tom myslíte? Zdá se, že slečna byla opravdu dnes v noci v tomto domě a že zašla také do obrazárny. Je to skutečně hloupá věc, pane Kanno, je to jako pytel, který se svírá nad její hlavou. A ke všemu ten spratek, mladý Trampus, nám upláchl! Kdyby aspoň před tím nemařil celou hodinu tím, že zahlazoval na zahradě její stopy! Obávám se, že kdyby byl na mém místě někdo jiný, vydal by již dávno zatykač na slečnu Malvínu.

— Vím, proč váháte, řekl Kanna, na kterého každé jeho slovo dopadlo jako rána kyjem — vy podezříváte někoho jiného!

— To jest, řekl inspektor, mám nějaké dojmy... snad to bude blamáž... ale bývám někdy paličatý.

— Nebude to blamáž, řekl pan Kanna — jen mne bez rozpaků zatkněte, inspektore.

Pan Klubíčko se vymrštil se svého sedadla jako střela: Pro boha, proč bych měl v á s zatýkat?

— Protože já jsem spáchal oba ty zločiny, řekl pan Kanna.

Inspektor na něho třesl své vykulené oči: Vy jste ukradl ten obraz? A vy jste otrávil hlídače?

Pan Kanna mu nastavil ruce: Zde jsou mé ruce, řekl, spoujteje mne. Opravdu jsem to spáchal.

— Ale, křičel inspektor, nevěřím vám, to je zcela nemožné, že byste to vy udělal!

— Nechte mne a povím vám vše a vy uvěříte, zašeptal pan Kanna. — Víte, jak ohavná je má finanční situace. Měl jsem tajné dluhy, o kterých nikdo nevěděl, čestné dluhy a musil jsem dát nějakou splátku. Můj věřitel se obával, že by mi nic nezbylo, kdyby byla galerie prodána. Nechtěl čekat do té doby a činil na mne nátlak. Tak jsem se nakonec rozhodl, že si ukradnu ten obraz, že jej prodám a že pohnu mého věřitele, aby mlčel. Myslíl jsem si, že to bude snadnější. Že policie si pomyslí, že to provedli nějakí lupiči, nějakí cizí lidé. Nechtěl jsem hlídače usmrtit, chtěl jsem ho jen uspat. Když ke mně přišli ti páni, byl jsem právě uchystán, že půjdu do galerie, že odstraním ten hrneček, ve kterém mohly zůstat stopy po prášku a že probudím hlídače. Obraz je vyříznut. Učinil jsem to schválně. Myslíl jsem si, že bude-li to vyříznuto, padne spíše podezření na lupiče, kteří neměli mnoho času.

— Ach, zvolal Klubíčko, a co jste udělal s obrazem? Kde jej máte?

— Obraz není zde, inspektore. Dal jsem ho osobě, která na něho již čekala a která mi při tom pomáhala. Pak jsem ji dovedl do sklepa, dal jsem jí klíče od vráttek na staré zámecké schody a poučil jsem ji, jak si má počínat v gloriету.

— Úžasné, zvolal inspektor, jak jste měl vše promyšleno! A ona osoba — jak se jmenoval ten muž?

— Nebyl to muž, odpověděl pan Kanna, byla to žena.

— Žena, která nosí vysoké, vykrojené podpatky! zvolal inspektor! A crayon vaší dcery!

— Ten nešťastný crayon, zahučel stařec. — Než odešla, musila mi podepsat kvitanci. — Sáhl jsem na stůl a našel jsem crayon, který zde zapomněla o své poslední návštěvě má dcera. Nevšíml jsem si toho a neměl jsem ani ponětí, že ta osoba vstřčila si ten crayon do kapsy.

— A pak jej v gloriету vytrousila, řekl inspektor. — Nešťastníku, což vám nenapadlo, že budete usvědčen za několik hodin? Nejspozději, až vezmeme otisky vašich prstů a srovnáme je s otisky, které zanechaly vaše prsty na obraze! Proč jste si nevzal aspoň gumové rukavice?

— To mi nenapadlo, zahučel pan Kanna.

— Anebo ten nápad s otrušíkem! Podáte tomu hlídači obyčejný jed na krysy a nenapadne vám, že ho musíte uspat na věky!

— Neměl jsem výběr, řekl sklesle pan Kanna.

— Jaká pošetilost, volal inspektor, pobíhaje po pokoji. — Za těchto okolností si myslíte, že vás musím zatknout!

— Zajisté — čekám na to — mohu-li říci: Pokojně!

Inspektor se zastavil: To byste se načekal, řekl, snad byste čekal do soudního dne!

Pan Kanna se poděsil: Proč?

— Proč, proč! Protože jsem sice dojat vaší velkomyslností, se kterou chcete na sebe vzít vinu jiné osoby — ke všemu osoby, která s vámi nezacházela právě nejněžněji! — ale protože nemohu tu obět přijmout. Nemohu a basta. Otisky prstů...

Pan Kanna mu vskočil úpěnlivě do řeči: Budou se shodovat s mými. A bude-li nějaký rozdíl, tedy považte, že daktyloskopie je teprve v začátcích.

— Daktyloskopie! zvolal inspektor, ale když lupič tam vůbec nezanechal otisků! Protože měl gumové rukavice. A vy jste před chvílí řekl, že jste tam šel s holýma rukama.

Pan Kanna se zachvěl: Počínáte si vůči mně způsobem opravdu policajtským, zvolal, když se vzpamatoval. — Nastražujete mi pasti.

— Pane na nebesích, zvolal inspektor, jsem už opravdu jednou policajtem, to je jedincem dočista cynickým a vůbec zkaženým. Vidím-li gumovou rukavici, musím říci, že jsem viděl gumovou rukavici.

— Slyšte mne, řekl pan Kanna, doháníte mne k nejhoršímu... nutíte mne, abych se vám přiznal...

— Snad jste nezavraždil ještě někoho jiného? zvolal inspektor.

—... že jsem... opravdu pracoval v těch rukavicích — jako sprostý zločinec.

Inspektor se prošel rychle pracovnou. — Proč jste to neřekl hned, zvolal. — Nač se máme hned zahrnovat urážkami a podezříváním? Proč jste mi neřekl hned, že jste měl ty rukavice, když jste mu nesl ten hrnčiček s veronalem?

— Ne, nebyl to veronal, řekl pan Kanna úzkostlivě;